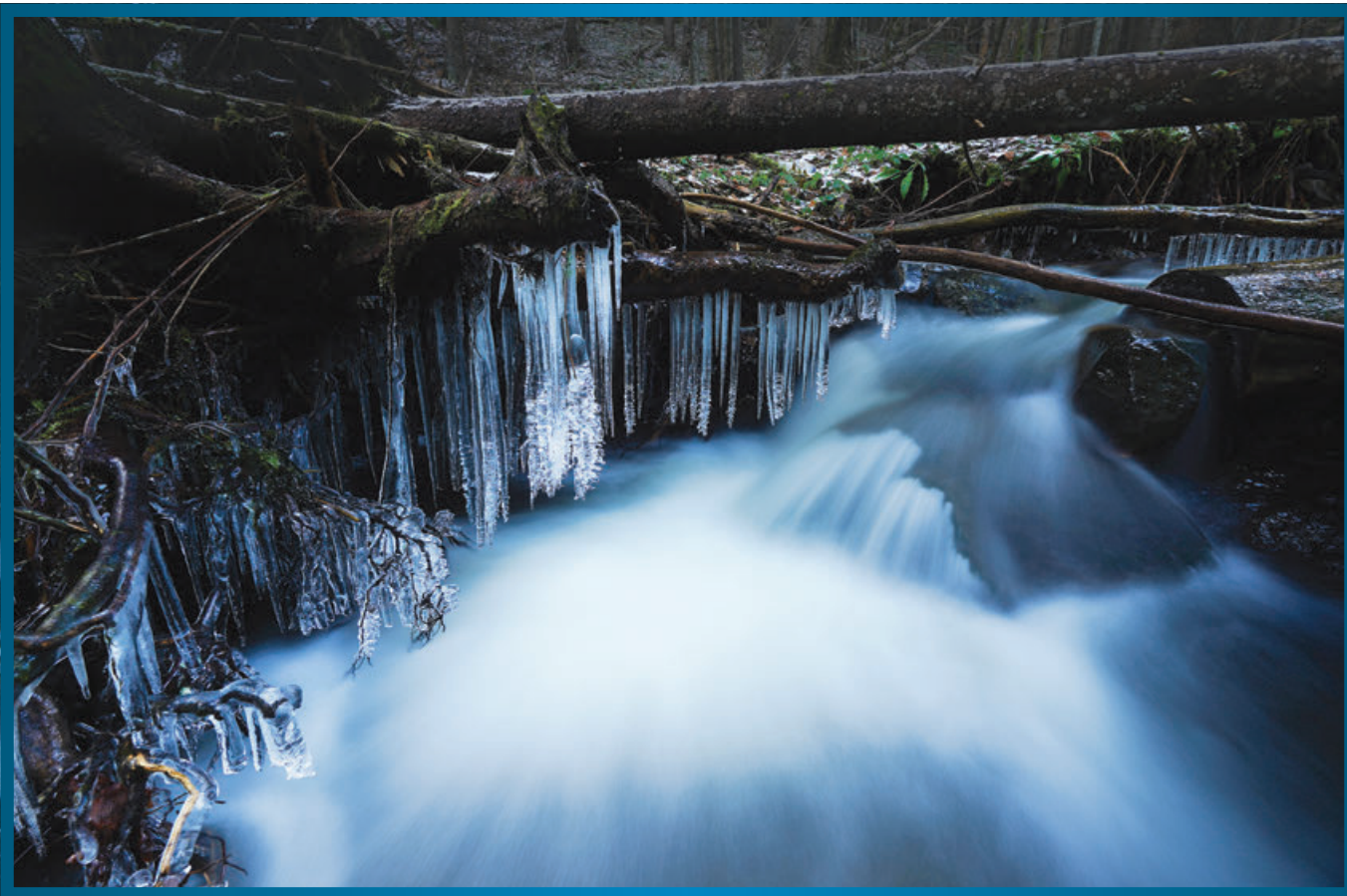

Unitárius Közlöny

KOLOZSVÁR, 1888–1948/1990. • 34. (94.) ÉVF. • 1. SZÁM • 2024. JANUÁR • ÁRA: 4 LEJ

Csipkeverő • Fotó: Czire Alpár

Gondolatok az egységről

• Esztendőnek fordulóján számadást szoktunk tartani. Még akkor is, ha sok hibát követtünk el, ha tévedéseinkkel nehéz szembe-sülnünk, érezzük annak igényét, hogy felidézzük az elmúlt évet, megvalósításokat és kudarcokat egyaránt. Mert bennünk van a képesség, a vágy a jobbításra, és ha olykor el is feledkezünk róla, tudjuk: együtt, egymásba kapaszkodva sokkal könnyebb.

Nézzünk hát haragosunk szemébe, és lássuk meg, ő maga is nagy harcokat vív meg, őt is csi-

szolja az élet, ő is Isten gyermeke. És nézzünk önmagunkra is ezzel a megbocsátással, megértéssel. Képesek vagyunk a jó cselekvésre, a megbékélésre, a kitartásra.

És nézzünk közösségeinkre is így. Kulcsoljuk imára kezünket, adjunk hálát azért, amink van, és azért, amiért dolgozhatunk: családjunk, barátaink, munkaközösségünk, gyülekezetünk, nemzetünk egységéért. A közösség megtartó erő, amely közelebb visz az Isten által számunkra kijelölt úthoz is.

A tartalomból:

Várakozásaink

3

Az egyéntől az egységig

4

A teljesség felé

5

Gondolatok vallásunkról

7

Újévi köszöntő

17

Újévi egyletlevél

19

a L a p t é m a

Ima az egységért

„...gyönyörűséges, ha a testvérek egyetértésben élnek!” (Zsolt 133,1)

● **A Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet december 7-én rangos rendezvény által emlékezett meg a közös erdélyi magyar protestáns lelkész-képzés kezdetének 75. évfordulójára.** A kommunista állam egyházügyi államtitkársága 1948-ban közös intézetbe vonta össze az addig önálló magyar református, unitárius és evangélikus, illetve a szász evangélikus lelkészképzést.

● **December 7–8-án a Valláskutató Intézet, a Kriza János Néprajzi Társaság és a Nemzeti Kisebbségkutató Intézet szervezésében sor került a Vallás és egyház a változó társadalomban című vallástudományi konferenciára.** Első nap *A csíksomlyói pünkösdi búcsú új kulturális ökonómiája* című nyitóelőadást Tánczos Vilmos (BBTE Néprajz és Antropológia Intézet) tartotta. A második nap nyitóelőadását Vidacs Bea független kutató tartotta *Az objektivitástól a megélt vallásig – az önreflexív valláskutatás kihívásai, avagy miért más a vallás* címmel. A konferencia előadói nyolc szekcióban osztották meg kutatásaikat: Vallás a változó társadalomban, Romák és egyházak Romániában, Népszámlálás Magyarországon, Egyházak a 20. században – történeti megközelítések, Teológia és társadalom, Vallás és egyházak a digitalizáció korában, Valláskutatói projektek a Kárpát-medencében 1. és 2.

● **December 8-án a Kecskeméti Katona József Nemzeti Színházban tartották a III. Hungarikum Díjátadó Gálát, ahol a hungarikumok képviselői átvehették a díjat és az elismerő oklevelet.** 2021. június 22-én a Hungarikum Bizottság hungarikummá nyilvánította a vallásszabadság törvényét, azonban a koronavírus-járvány miatt több évig nem kerülhetett sor a díjak ünnepélyes átadására. Egyházunk előterjesztésére a vallásszabadság törvénye 2017-ben erdélyi magyar érték lett, majd 2020-ban bekerült a Magyar Értéktárba is. **A kecskeméti ünnepségen Szent-Iványi Ilona unitárius lelkész, egyházkerületi jegyző Nagy István minisztertől vette át az egyházunknak járó díjat.**

● **December 14–17. között kilencedik alkalommal szervezett adventi könyvvásárt a Vallásszabadság Házában az Idea könyvtér és az Exit Kiadó, együttműködve az Erdélyi Magyar Írók Ligájával és a Napsugár Kiadóval.** A magyar irodalmi és publicisztikai könyvkiadást mellett könyvbemutatók egész sora várta az érdeklődőket. A földszinten a Napsugár játszóház várta a legkisebbeket Szabó Kinga játszóház-vezetővel.

Egyházköri hírek

● Kolozs-Tordai Unitárius Egyházkör

December 10-én nyílt meg a Kolozsvár-Belvárosi Unitárius Egyházközség Péterffy Dénes gyülekezeti termében a 2023. január 19-én elhunyt Zsakó Erzsébet szü-

letésének 93. évfordulójára szervezett kiállítás, amely az UNOSZ egykori elnökének kézimunkáival idézi fel alakját. A kiállítás hétköznaponként 9–16 óra között tekinthető meg.

● Küküllői Unitárius Egyházkör

November 19-én a dészfalvi egyházközségben az egyházalapító Dávid Ferencre emlékeztek a vallásórás gyermekek verses összeállításával. November 23-án a dészfalvi nőszövetség ünnepélyes vacsorával köszöntötte az Erzsébeteket és Katalinokat. November 25-én az ifjúsági egyesület több mint húsz tagja részt vett a Közös utakon ifjúsági istentiszteletes körúton Marosvásárhelyen. November 26-án Kis István László gondnok, Molnár Miklós énekvezér, Molnár Mihály keblitanácsos és felesége, Margaréta beszámolót tartott a Belmonti Unitárius Univerzalista Egyházközségnél tett májusi utazásukról, amely alkalommal részt vettek az új belmonti lelkész, Chris Jablonski beiktatásán, és tíz napig élvezték az amerikai testvérgyülekezetük vendégszeretetét.

November 25-én Dicsőszentmártonban gyűlésezett az UNOSZ választmánya, a huszonhat választmányi tagból húszan voltak jelen. A jó hangulatú gyűlésezésen a jövőre vonatkozó tervekről tanácskoztak a résztvevők.

November 26-án Hegedüs Mónika orvostanhallgató, a Pipe-Szásznádas Unitárius Egyházközség tagja előadást tartott a helyi gyülekezetnek a daganatos betegségek szűrési lehetőségeiről, majd ezt követően az érdeklődők adventi koszorút készítettek a pipei és a nádasi úrasztalára.

● Székelykeresztúri Unitárius Egyházkör

November 26-án iktatták be Szabó Elődöt a Székelykeresztúri Unitárius Egyházközség lelkézi hivatalába. Az ünnepség kezdetén Csáki Levente esperes köszöntötte a gyülekezetet, majd a körü jegyző, Lőrinczi Levente felolvasta a püspöki kinevezést. Ezt követően Szabó Előd ünnepi beszédében a Mt 5,17–20 alapján vázolta a lelkész és a gyülekezet szerepét. Kovács István püspök a Lk 10,2 alapján szólt a gyülekezetnek.

Az esperes átadta Szabó Előd lelkésznek a templom kulcsát, a Bibliát, a kelyhet és az egyházközség pecsétjét. Köszöntőt mondott az egyházközség képviselőjében Bartha Alpár helyi lelkész és Burus Endre gondnok, a Székelykeresztúri Unitárius Egyházkör részéről az esperes, az egyházi főhatóság nevében András Benedek főjegyző, az ULOSZ képviselőjében pedig Demeter Sándor Lóránd elnök, dr. Lakatos Sándor, a Berde Mózes Unitárius Gimnázium képviselőjében, id. Szombatfalvi József a gyülekezett nyugalmazott lelkészeként, a testvérgyülekezetek részéről Gáspár-Babos Etele Tamás református lelképásztor és Bálint István római katolikus plébános, Székelykeresztúr városának önkormányzata nevében pedig Koncz Hunor János polgármester. A beiktatási ünnepséget az egyházközségi kórus és a helyi ifjúsági egyesület előadása tette teljessé.

LÉLEKKENYÉR

Várakozásaink

Reggel 9 óra van, kinézek az ablakon, látom, ahogy az emberek sietnek munkába, vagy a későkása gyermekeket, akik nem értek be 8-ra, igyekeznek elvinni az iskolába. Látom, ahogy több száz ember szíve talán egyszerre dobban, és mindenki egyen-egyenként a maga kis ösvényét tapossa a maga módján, a maga gondolataival, szándékaival és meggyőződéseivel. Vannak, akik már több mint fél évszázada alakítják a maguk kis ösvényét, vannak, akik épp most kezdték, és csak pár hónapja vagy éve indultak el rajta. Ködös, kissé hideg reggel, amikor a Bolyai tér fáinak lehullott levelei ismét azt jelzik (ki tudja, már hányadik alkalommal), hogy iskolakezdés vagy egyetemi évkezdés időszakát éljük meg ismét. Én is ezt éltem meg jó pár éven keresztül, de a 2023-as évvel egy, az eddigiektől merőben eltérő ősz köszöntött rám. Egy olyan ősz, amelyre sok éve vártam, és amely sok újat hozott: költözést, új közösséget, az általam már sokszor elképzelt hivatás gyakorlását.

2015-ben, az utolsó iskolai évem kezdetén, a sepsiszentgyörgyi egyházközség tanácstermében határozottan bejelentettem a lelkésznek, hogy teológiára szeretnék felvételizni a következő évben. Természetesen izgalommal teli várakozás következett az érettségi után, hogy vajon bejutok-e. Hiszen ha az egyetemi évek hosszúak is, a legelső, elengedhetetlen lépés az, hogy sikeresen felvételizzen a lelkészjelöltnek készülő fiatal a teológiai intézetbe. 2016 szeptemberében ismét egy másfajta várakozás köszöntött be. Vajon helyes folyamatosan várni valamire, folyamatosan valamitől valameddig élni? A semmi nem végleges, minden viszonylagos és könnyen átforgatható létállapotot természetesnek venni? De egyáltalán létezik olyan élethelyzet, ami statikus? Úgy gondolom szerény élettapasztalatom alapján, hogy meglehetősen önző és a másodpercnyi idő jogosságán nem igazán túlmutató gondolkodást jelentene, hogy ha anélkül akarunk élni, hogy törekedjünk valamire, hogy dolgozzunk valamiért. Hogy lehet mégis a köztes állapotot és a távlatokat kibékíteni?

Életem fentebb megosztott mozzanatait, gondolatait a saját életére is vonatkoztathatja az Olvasó: hiszen mindannyiunknak sokszor kell döntenünk arról, hogy a távlatot vagy az éppen aktuális élethelyzetet választjuk. 2021-ben, a legelső gyakorló teológiai hallgatói kinevezésem során találkoztam azzal, hogy jóllehet fontos a jövő, és távlatokban kell gondolkodni, mégis várakozásaink közepette nemcsak arra van szükségünk, hogy „jövőnk” legyen, hanem arra is,

SZAKÁCS GYÖRGY

hogy olyan jelenben éljünk, amiben értéket tudunk felmutatni. Láthatjuk ezt egyházközségeink aktív tagjai körében, akik önkéntesen és teljes odaadással vesznek részt az egyházközségi programok megszervezésében, és látogatják is a különféle egyházközségi alkalmakat. Ők azok, akik nemcsak azt látják, hogy mi lehetne, ha így vagy úgy gondolkodnának az emberek, hanem tesznek is azért, amiben hisznek.

„A jó cselekvésében pedig ne fáradjunk el, mert a maga idejében aratunk majd, ha meg nem lankadunk.” (Gal 6,9)

Gyermekkoromban a lelkészeket különleges embereknek tartottam, kíváncsi voltam, mit tudhatnak, mit birtokolhatnak. Csillogó szemekkel néztem a méltóságot és isteni jelenlétet sugárzó palástot, megilletődve hallgattam annak suhogását, figyeltem, ahogy utat mutat életünk fontos pillanataiban, emberi életek fölé von védőburkot, szentesít élethelyzeteket, mutatja a szakrális és a profán közti átvezető utat. Szinte megbabonázva néztem, ahogy az istentisztelet előtt a lelkész mosolyogva végigvonul a templomajtótól a papi székig. Sokszor hallottam nagyszüleimtől, hogy bizony, nem egyszerű az út a lelkészségig, sokat kell tanulni, hosszú folyamat, hosszú várakozás.

Pál apostol szerint: „A jó cselekvésében pedig ne fáradjunk el, mert a maga idejében aratunk majd, ha meg nem lankadunk.” (Gal 6,9) Lehet, hogy sokszor úgy érezzük, már túltárgyalt és elcsépelt az, hogy kitartónak kell lennünk, de úgy gondolom, hogy a várakozás nem csak azt jelenti, hogy valamit el akarunk élni. Magam előtt látom azt a pillanatot, amikor 2016-ban az akkori elsőéves teológiai hallgatókkal átléptük a teológiai intézet kapuját. Igyekeztünk arra törekedni, hogy a jókedvben, kacagásban és a jó cselekvésében ne fáradjunk el, és azt gondolom, hogy a teológiai hallgató mivoltból átvedleni gyakorló segédlelkésznek így sikerülhetett a legjobban. Hiszen a forma változik, az élethelyzet változik, az ember ugyanaz marad. És újabb cél, várakozás, megoldandó feladat határozza meg a létem 2023-tól Marosvásárhelyen. Nem átmeneti időszakként megélve, hanem az élet törvényét elfogadva, a jelenben élve, a jövő felé fordulva, tudatában annak, hogy ha nem fáradunk el, akkor a maga idejében aratunk.

LÉLEKTÉRKÉP

Az egyéntől az egységig

SIMÓ MELINDA

A Kalot Egyesület Erdély több városában működeti olvasóklubjait. Én a székelyudvarhelyi Könyvjelzőkkel havonta olvasok, majd beszéllek meg könyveket. Témafelvezetőnek hadd indítsak egy nemrégiben olvasott könyv rövid bemutatásával. Harper Lee regénye, a *Ne bántsátok a fekete rigót!* új, magyar fordításban nemrégiben jelent meg.

A magyar cím igen-igen találó, mert utalhat arra a mondásunkra, hogy ne bántsátok a fekete rigót, mert majd csak a fehér énekel. Érthetjük a mondásból, hogy egy látszólag jelentéktelen vagy szokatlan dolgot, személyt ne ítéljünk el vagy ne bántalmazunk, mert lehet, hogy értékesebb vagy hasznosabb, mint elsőre gondolnánk.

Harper Lee amerikai írónt Pulitzer-díjjal jutalmazták a fent említett regényéért, amely eredetileg 1960-ban jelent meg. A történet az Egyesült Államok déli részén, Alabamában, az 1930-as években játszódik. A rasszizmus és az igazságügyi igazságtalanság témáját járja körül. A főszereplője és a történet mesélője egy kislány, Fürkész. Édesapja, Atticus Finch az egyik helyi ügyvéd. A cselekmény középpontjában az a per áll, amely során Atticus egy fekete férfit, Tom Robinsont védi, akit egy fehér nő, Mayella Ewell zaklatásával vádol. A regény során a gyerekek, Fürkész és a testvére, Jem felfedezik a rasszizmus és a társadalmi igazságtalanság rétegeit, miközben az apjuk igyekszik megtanítani nekik az empátiát és a toleranciát.

A romániai jogrendszer nem támaszkodik az esküdszékre, ám lassan a filmekből számunkra is ismerős az, ahogyan az Amerikai Egyesült Államokban működik az igazságszolgáltatás. Röviden: az esküdtek általában a tárgyalás kezdetén kiválasztott polgárok csoportja, akik kötelezettséget vállalnak arra, hogy részt vesznek az eljárásokban, és eldöntik a tényállás és az esetleges büntetés kérdéseit. Az esküdtek döntenek arról, hogy az adott ügyben az elrendelt vádlott vagy felperes bűnös vagy ártatlan, és az ítélet alapján meghatározzák az esetleges büntetést vagy kártérítést. Az ítélet meghozatalában egyhangú vagy többségi döntésre van szükség az esküdtek részéről.

A regényben felkavaró jelenet, amikor a kamasz Jem szembesül azzal, hogy az esküdtek egységre jutnak abban, hogy elítéljék az egyértelműen ártatlan Tom Robinsont. A fiú ráeszmél arra, hogy az esküdtek egységes ítéletét a színesbőrűekkel szembeni előítéletek, és nem a valós történések alakítják.

Édesapja, aki a saját társadalmát jól ismeri, és a folyamatokat átlátja, a következő szavakkal biztatja

Jemet: „Az, hogy már száz évvel a küzdelem kezdete előtt veszítettünk, nem jelenti, hogy nem is kell megpróbálnunk nyerni mondta az apám.”

És hogy miért összegeztem mindezt? Évkezdő témánk az egység.

Az egység pozitív hatásai akkor igazak, ha annak összetartó fonalai a kristálytisza emberi és transzcendens értékek. Veszélyeket rejt magában, amikor az egységhez való tartozás kognitív kényelmet jelent, és érzelmileg is a feszültségek kerülésével kecsegtet, ám szembemegy azzal, ami emberi.

Egységesen hallgatni megvédhet egy darabig attól, hogy mi legyünk a következő áldozat, de nem biztonságosabb-e egy olyan környezet, ahol nem kell senkinek félnie?

Unitárius egyházunk méltán büszke arra, hogy elsőként szót emelt a vallásszabadságért, s az akkori egységből elindult a maga útjára.

Nyári Krisztián írótl hallottam az egyik könyvbemutatóján, hogy léteznek olyan fényképek, ahol a náci katonák közül van, aki nem szalutál a Führernek.

Az interneten gyorsan rá lehet lelni arra, hogy közülük az egyik August Landmesser, akit saját élettörténete győzött meg arról, hogy embertársai életének ellenében nem szeretne egységet vállalni.

Vannak és voltak áldatlan egységek. Érdemes elgondolkodni azon, hogy kikkel és miben vállalom egységet?

Fedezem a kollégám mulasztásait a szakmai egységre hivatkozva csak azért, mert a szembesítés kényelmetlenebb?

Mentséget találok a gyerekem gorombaságára a családi egységre hivatkozva csak azért, mert leülni vele és megbeszélni, hogy mit lehetne másként, kényelmetlenebb és időigényesebb?

Sorsrontó egységet vállalom elődeimmel, ha generációkon át cipelek és örökítek át maladaptív sémákat csak azért, mert az önismereti munka verejtékesebb?

Miért annyira vonzó számunkra az egység még akkor is, amikor hamis?

Testünk és lelkünk is egységként működik, a legkisebb szervezeti károsodásra is az egész reagál.

Családunk, közösségeink szintén egységként működnek, és ezek nélkül önmagában az individuum nem tud létezni. Bár most egyre inkább az egyén megerősödése az uralkodó paradigma, de az egyén legmélyebb szükséglete az, hogy társai védelmében és társai tükrében éljen, alakuljon, fejlődjön.

Sőt ha elfogadjuk, hogy az ember bio- és pszichoszociális, transzcendens lény, akkor a társain túl az isteni világgal is egységre vágyik.

Ahhoz, hogy igaz egységeket tudjunk alkotni, az alapokat értékrendjeink hasonlósága biztosítja. A bibliai történetből kiderül, hogy isteni kinyilatkoztatások is állandóan formálják az igazi egység alapját, például a tíz parancsolat vagy a szeretettörvények mentén. Ezek a vallások megszabott értékrendjei.

Vallási öntudatod mennyire erős? Mennyire tu-

dod, hogy bizonyos kérdésekben milyen értékrendet képvisel az egyházad? És a különböző egyházaknak az emberiség új problémáira sikerül-e egységes választ adnia?

Érdemes önismereti kérdéssé tenni és átvizsgálni, hogy milyen egységek alakítják életed.

Weöres Sándorra hivatkozva: „Alattad a föld, fölötted az ég, benned a létra.” Koptassuk idén ezt a létrát, így munkálkodva azon, hogy az égi és a földi alkosson egységet lelkünkben.

HITFORRÁS

A teljesség felé

ILKEI LÓRÁND

A nyári szünet utolsó napjai, 2022. augusztus 29., 8:00. A „hosszú” diákevek és tartalmas nyári események fáradalmait kipihenni vágyó, már nem teológiai hallgatót, de még nem lelkészt telefonja beérkező e-maillal jelző hangja ébreszti fel reggeli édes álmából. Gyorsan telefonja után nyúl, meglátja az értesítés szövegét: Püspöki Hivatal – Gyakorló segédlelkészi kirendelés. Nem mintha erről nem lenne halvány fogalma, de most olyan valóságosnak tűnik, megtestesültnek mindaz, ami eddig csak szóban volt valóság. Szavak, fogalmak, feketén-fehéren. Ízlelgeti őket.

„Püspöki jogomnál fogva ezennel kirendelem a Délnyugat-Erdélyi Unitárius Szórványegyházközségbe 2022. szeptember 1-től kezdődően.”

Azt hiszem, hogy amikor a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézetbe felvételizik az ember, az évek során mindig ott lebeg lelki szemei előtt ez a pillanat. A pillanat, amikor hat év munkája elnyeri jutalmát. A pillanat, amikor életében új fejezet kezdődik, s amikor nyakába veheti végre azt a bizonyos áhított igát és könnyű terhet.

„Itt vagyok, engem küldj!” (Ézs 6,8) Ebben a néhány szóban minden benne van, amivel nekivágunk a lelkészi pályának. Benne van az izgalom, benne van a tenni akarás, ott húzódik talán minden mélyén a jövőtől, az ismeretlentől való félelem is, s az a tudat is, hogy hatalmas felelősséggel tartozunk a ránk bízottakért. De ott van sok milliónyi álom, vágy arra nézve, hogy hogyan szeretnénk az istenit az emberibe beépíteni.

Sok-sok érzés kavarg bennünk. Vagyisaként bennem pedig ott motoszkál még egy. Én, a magyar és zömmel unitárius közösségben felnőtt unitárius vajon értem-e a szórványt? Vajon rá tudok-e idegszállimmal kapcsolódni mindarra, ami majd ott fog fogad-

ni? Persze voltam már ott, hiszen minden év novemberre elhozta a zárándoklatot, s minden év elhozta a dévai várban történő szervezési munkát. De az csak néhány nap, néhány óra. Nem ismerem őket. Megértem-e, átlátom-e, tudom-e Istent és őket a legjobb tehetségem s tudásom szerint szolgálni? Aztán újra és újra visszatér egy fogalom: szórvány. Rokon értelmű megfelelője: diaszpóra.

Robin Cohen *A globális diaszpórák* című munkájában a diaszpórák néhány közös jellemzőjét emeli ki, amelyekből – a teljesség igénye nélkül – néhány továbbgondolva ide kívánczik: az idő és a tér elválasztó akadályait legyőzve is fenntartott, erős etnikai, vallási identitás; szolidaritás az adott etnikai, vallási csoportnak a diaszpóra más területein élő tagjaival.

Megértettem – és talán ami még fontosabb –, megéreztem mindezt. Rövid szórványlelkészi szolgálatom alatt a szórványban élők hitéből, én a tömbből érkező nagyon sokat tanultam, s sokszor pironkodtam. Tanultam és tanulom az elköteleződést, a kitartást, a hitet abban, hogy bármennyire távol is éljünk a tömbtől, etnikai és vallási identitásunkat őriznünk kell, mint drága kincset, mint megmaradásunk egyetlen zálogát. S talán még többször és még hangosabban, mindig egyenes gerinccel kell kimondani, hogy én unitárius vagyok. S talán mondani sem szükséges, hanem megélni, sokkal inkább megmutatni kell hitünk egyediségét életünk minden napján, minden körülménye közt. Mert olyan drága kincsnek vagyunk örökösei, amelyet nem szabad elhallgatnunk, s amely közvetlen környezetünkben nem domináns ugyan, de tudjuk és érezzük, hogy még ötvenezer ember ezt ugyanígy hiszi, s mi mindannyian odatartozunk.

Főként januárban kell igazán magasra emelnünk hitünk zászlaját, hiszen 1568. január 13-án olyan érté-

ket adtunk a világnak, amely egyedülállóan s korát megelőzve felhívta a figyelmet az egység fontosságára.

Valami attól válik egységessé, amikor annak minden része a teljesség állapotában van, s egy bizonyos belső erő egyben tartja azt. S ez igaz az emberre s a közösségekre nézve is. Az egység tehát azt jelenti, hogy nem vagyunk töredezetek, nincsen fontos és kevésbé fontos, hanem mindennek és mindenkinek jól meghatározott szerepe van a törékeny teljesség állapotának fenntartásában.

Különösen ma, amikor olyan törekvések sokasága üti fel a fejét, amely arra irányul, hogy miként ossza szét a lehető legnagyobb mértékben a figyelmünket, az egységünket. Különösen ma, amikor a világban a szélsőségek, a szélsőséges hangok egyre erősebbekké válnak, szükségünk van mindennek tudatában lenni. Tudatában lenni annak, hogy mi a mi egységünk összetartóereje, melyik az a belső erő, amely egybe-kepcsol és egybetart mindannyiunkat.

Egyházi viszonylatban mi lehetne más, mint a mi hitünk. Hitünk a szabadságban, hitünk az emberi jószágban, hitünk abban, hogy reményteljes az előttünk álló jövő, hitünk abban, hogy a lélek szabad, s hitünk abban, hogy minden ember életét az a gondviselő Isten vigyázza, aki megálmodta és megteremtette ezt a gyönyörű, csodákkal teli világot. Tudjuk-e ezt így látni és hinni? Tudjuk-e egységesen szétkürtölni mindent a világba? Tudjuk-e mondani, legyünk bár tömbben vagy szórványban élők, hogy az egy Isten egységre hívott el bennünket, s az egésznek mindannyian értékes részei vagyunk? Érezzük-e, tesszük-e érte?

Rájöttem, hogy a tömb és szórvány kérdésben nem volt igazam, félelmeim alaptalannak bizonyultak. Más a helyzet itt, és más a helyzet ott, de egységben élünk. S a vargasi pontosan olyan unitárius, mint a szórványban élő. Ugyanúgy él, gondolkodik, álmodik, ugyanannak az értéknek örököse, s ez fordítva is igaz. Azt hiszem, hogy ez az egység. Azt hiszem, hogy mi, unitáriusok, egyházként, akkor beszélhetünk az egységről, amikor ugyanolyan értékesnek és fontosnak érezhetjük magunkat, és ugyanakkora mértékben érezzük, hogy a teljesnek részei vagyunk, bárhol éljünk és dolgozzunk a világban.

Részek, melyek nélkül az egész, az egység nem létezhet.

Jézus a főpapi imádságában így kéri az egységet: „Én azt a dicsőséget, amelyet nekem adtál, nekik adtam, hogy egyek legyenek, ahogy mi egyek vagyunk: én öbennük és te énbenem, hogy teljesen eggyé legyenek, hogy felismerje a világ, hogy te küldtél el engem, és úgy szeretted őket, ahogyan engem szeretted.” (Jn 17,22–23)

Ezek szerint keresztény mivoltunknak az egység a fokmérője. Az egység az Isten országáért való munkálkodásban, az egység a jézusi tanítás és a szeretet gyakorlásában.

Ugyanakkor megható, hogy az egység kérdését ima formájában találjuk. Mert valahányszor istentiszteleten imára kulcsoljuk kezünket, egyek vagyunk, bármilyen távol is éljünk egymástól. Egyek vagyunk, amikor egyházközségeinkben szeretetszolgálatot végzünk. Egyek vagyunk, amikor emlékezünk, amikor közösen örvendünk vagy gyászolunk. Egyek vagyunk valahányszor csak egy embert is elér általunk az evangélium biztató üzenete. Egyek vagyunk s egyként figyeljük könnyes szemmel ifjaink bizonyágtételét. Bárhol is keresztel a pap, bárhol is mondják ki, hogy „Hiszem és vallom!” – az mindannyiunk vallástétele is. Akárhon is mondjuk el hitvallásunkat és cselekszünk unitárius értékrendünk szerint, az mindannyiunk hitvallása és jó cselekedete.

Ilyen hát az egységünk, ilyen hát a teljességünk, részekként felelősek vagyunk a teljesért, s a teljes felelős a részekért. S a legjobb hír, hogy egységünket, teljességünket, tökéletességünket ugyanaz a hit, ugyanaz a szeretet tartja össze, amelyért oly sokat imádkozunk. Mikor pedig ezt tesszük máris egyekké válnunk.

Januárban, egyházunk születésnapján ez az egység legyen a mérvadónk. Ez az egység és teljesség, amelyet együtt, közösen alkothatunk és álmodhatunk, egy nagyobb egységbe tagolódva, amelyet Isten országaként ismerünk. Legyen övé a dicsőség most és minden időben! Az 52. énekünk sorával, a reményteljes jövő bizonyosságával, egységünkbe vetett bizalmammal zárom gondolataimat: „Virágozzék szent vallásunk!” Ámen.

A vallásszabadság tordai emlékműve

HITFORRÁS

Gondolatok vallásunkról

**CSÉCS
MÁRTON LŐRINC**

Az a vallás a miénk, amely nem akar cicomát, de akarja az egyszerűséget. Nem akar felhajtást, de nagyon akarja az elevenbe hatást. Nem akar háborút, sem elnyomást, de harcba száll az Istentől kinyilatkoztatott értékekért.

A mi vallásunk az, amely nem akarja birtokolni azt, ami az Istennek van fenntartva. Amelyik nem ámit, de erősíti a hitet. Nem tamáskodik, de gondolkodás nélkül nem fogad el. Nem követel magának olyat, amiről tudja, hogy nem tőle származik, és nem az övé. Nem ígér olyat, ami meghaladja képességeit. Amelyiknek legalább olyan fontos az értelem, mint az érzelem. Amelyik nem félelemmel, hanem bizalommal dolgozik. Amelyik híveire nem pásztorlásra rászorult juhokként tekint, hanem olyan emberekre, akiket megillet az emberi méltóság. Az a vallás, amely igyekszik a folyamatos jelenben élni, folyamatosan megújulni, önmagán túlnőni, helyét megállni. Amelyik eltűri és gyakorolja az építő kritikát, ha kell, önmagával szemben is.

Az unitárius vallás az a vallás, amelyik nem lehet akárkié. Mert nehézségekkel jár. Mert erőfeszítést igényel. Erős öntudatot. Bátorságot. Türelmet. Máság iránt való toleranciát, és nyitottságot. Kitartást. Makacsságot. Örökös tanulást. Nehézségekkel jár, mert nem elégszik meg a közepszerűvel, és anélkül, hogy hálátlan lenne, mindig kell a jobb és a még jobb. Igyekszik önmagából követendő mintákat kitermelni. Megköveteli a teljes embert. Nem fogadja el azt, hogy csak időnként éljünk hitünk szerint. Aki unitárius, arról minden nap meg kell lehesen állapítani azt, hogy ő más, mint a többi. Egy fokkal okosabbnak kell lennie környezeténél. Odaadóbb. Lelkesebb. Tisztább. Jártasabb. Mindig egy lépéssel előrébb van mindenki másnál. Emberibb. A léttel mindenkinél jobban rezonál.

Az unitáriusnak akkor is kell mondani az igazat, ha az másoknak nem tetszik. Akkor is, ha tudja, hogy baja származik belőle, mert tudja, hogy a lámpást nem azért gyújtják meg, hogy a véka alá rejtse, hanem hogy a lámpatartóba tegyék, s az világítson mindenkinek.

Az unitárius nem önző, de meghunyászkodó sem. Teszi a dolgát akkor is, ha egyedül marad. És nem azért, mert fanatikus, hanem azért, mert ez emberi kötelessége. Szándéka a becsületesség, a nemesség. Képes arra, hogy beismerje hibáit, s megvan az igyekezete arra, hogy vétkeit jóvá tegye.

Nem alkuszik meg. Nem adja el a lelkét harminc ezüstpénzért. Az unitárius ember, mielőtt munkába

fogna, gondol Istenével. Tiszteli a tiszteletreméltót, és megveti a gyalázatosat. Amikor el akar jutni a tengerhez, követi a tenger irányát, de nem úszik csak úgy egyszerűen az árral.

Tudom, hogy amiről beszélek, az az ideális. Az, amihez fel kell nőni, és nem a tapasztalható realitás. De mivé lesz a realitás, ha nincs, amihez felnőni, ami felé törekedni?

Amióta lerakták egyházunknak alapjait, sok minden változott. Sok mindent meg kellett érnünk. Mert az az idea, amit mi hirdettünk meg, az az igazság, amit mi fogalmaztunk meg, az a többségnek sosem tetszett. Sőt olyan is volt, hogy némelyek önmaguk, fajtájuk ellen fordultak.

Sose volt könnyű. Voltak kényszerítések, voltak elnyomások, kisemmizések, megalázások, kifosztások. Kiforgatták szavainkat, sok esetben elpuhultunk mi magunk is, és sok esetben vezetőinket is megszedítette az emberi hatalomnak való megfelelés, vagy éppen elgyengítette őket a sok keserűség, és csupán bábokká váltak az idő nagy folyásában.

De a jó Isten mégis megtartott. Minden korban akadt egy-két nagyszerű ember, aki nemcsak törekedett az ideára, hanem ő maga volt az eszme. És voltak névtelenségbe süllyedő egyszerű gyülekezeti tagok, akiknek hősi kitartása, nagyszerű emberi alakja megtartotta azt, ami előre visz.

És voltak közösségek, akik igencsak hűek voltak vállalt önmagukhoz. Akik úgy álltak mások számára meg, mint követendő példák. Akiket tiszteltek. Akikhez hasonló kívánt volna mindenki lenni.

Építettük a templomot és az iskolát akkor is, ha tiltott volt. Adakoztunk akkor is, amikor mindenki más arról beszélt, hogy badarság az egyház, és mindaz, amit képvisel, az már idejét múlta.

A kevesek hozzáállása megmentette a sokakat. És mert mit mondok, mind igaz, azért vagyok én büszke egyházamra és unitárius népemre. Mert a megértett igazságok és meglátott összefüggések miatt örökös felkiáltójel voltunk és vagyunk a többség szemében... azért vagyok büszke unitárius vallásomra.

Mindaz, akik ti vagytok, mi vagyunk, az érték. És kell egy nap, amikor erről is beszélünk. Amikor nem hajtjuk le a fejünket. Amikor nem érezzük magunkat kevesebbnek másoknál, amikor büszkéek vagyunk arra, akik vagyunk. Büszkéek vagyunk eszméinkre, elért eredményeinkre, arra, hogy belekiáltottuk magunkat a világba, s hangunknak csodás eredménye volt.

A Magyar Unitárius Egyház ülésezési terve és rendezvénynaptára a 2024. esztendőre

(Az Egyházi Képviselő Tanács 2023. december 8-i ülésén elfogadott változat)

A Zsinat ülése: október 4., Küküllődombó
A Főtanács ülése: október 4–5., Küküllődombó

Az Egyházi Képviselő Tanács ülései

I. negyedév: március 1. III. negyedév: szeptember 20.
II. negyedév: június 7. IV. negyedév: december 13.

Közülések

Kolozs-Tordai Unitárius Egyházkör: május 11.
Háromszék-Felsőfehéri Unitárius Egyházkör: május 11.
Székelykeresztúri Unitárius Egyházkör: május 25., Fiafalva
Székelyudvarhelyi Unitárius Egyházkör: május 25.
Magyarországi Egyházkerület: május 25.
Küküllői Unitárius Egyházkör: június 1., Magyarsáros
Marosi Unitárius Egyházkör: június 15., Marosszentgyörgy

Lelkeszi értekezletek

I. negyedév (egyházköri szervezésben)

Háromszék-Felsőfehéri Unitárius Egyházkör: január 16.
Magyarországi Egyházkerület: február 16., május 13.
Kolozs-Tordai Unitárius Egyházkör: március 4.
Székelyudvarhelyi Unitárius Egyházkör: március 7.
Küküllői Unitárius Egyházkörök: március 21., Szőkefalva
Marosi Unitárius Egyházkör: március 21., Marosvásárhely-Kövesdomb
Székelykeresztúri Unitárius Egyházkör: március 21., Székelykeresztúr

II. negyedévi lelkeszi értekezlet és lelkesztovábbképző

I. csoport: június 10–11.
II. csoport: június 11–12.

III. negyedévi lelkeszi értekezlet (egyházköri szervezésben)

Kolozs-Tordai Unitárius Egyházkör: október 7.
Marosi Unitárius Egyházkör: október 10., Nyárádgálfalva
Küküllői Unitárius Egyházkör: október 10., Medgyes
Székelyudvarhelyi Unitárius Egyházkör: október 11.
Magyarországi Egyházkerület: október 11.
Székelykeresztúri Unitárius Egyházkör: október 14., Székelykeresztúr
Háromszék-Felsőfehéri Unitárius Egyházkör: október 15.

IV. negyedévi egyetemes lelkeszi értekezlet
November 12.

Gondnok-presbiteri konferenciák (egyházköri szervezésben)

Háromszék-Felsőfehéri Unitárius Egyházkör: február 10.
Kolozs-Tordai Unitárius Egyházkör: február 17.
Marosi Unitárius Egyházkör: február 24., Szentgerice
Székelykeresztúri Unitárius Egyházkör: február 24., Székelykeresztúr
Küküllői Unitárius Egyházkör: március 2., Segesvár
Székelyudvarhelyi Unitárius Egyházkör: április 13.

Egyetemes egyházi rendezvények

Január Újévi fogadás, január 1., Kolozsvár
Fő- és felügyelőség gondnokok találkozója, január 12., Kolozsvár
A vallásszabadság ünnepe, január 13., Torda, Kolozsvár
Március Szupervíziós alkalom, március 12–13., Marosvásárhely
100 éves az unitárius énekeskönyv. Zsol-táréneklő maraton, március 23., Várfalva
Április Egyetemes kórustalálkozó és örömmelés, április 27., Nagyajta
Május Énekvezér-továbbképző, május 23–25., Székelykeresztúr
Szupervíziós alkalom, május 13–14., Marosvásárhely
Lelki napok világiaknak, május 16–17., Korond
Június Nyugdíjas lelkesek találkozója, június 3–4., Fehéregyháza
Via Unitariana gyaloglótábor, június 24–28.
Július Ifjúsági tábor 11–13 éveseknek, július 1–7.
Gyermektábor 8–11 éveseknek, július 8–13.
Konfirmandusok mozgótábor, július 15–21., Kolozsvártól Nagyajtaig
Augusztus Kapocs családok tábor, augusztus 1–4.
A Protestáns Egyházak Európai Közösségének Közgyűlése (GEKE), augusztus 27. – szeptember 2., Nagyszeben, Medgyes
Szeptember Szejkefürdői unitárius találkozó, szeptember 14., Szejkefürdő

Október **Lelki napok világiaknak**, október 12–13., Korond
Szupervíziós alkalom, október 21–22., Homoródalmás

November **Dávid Ferenc-émléktárgyak**, november 9., Déva
Szórványkonferencia, november 15.
Az egyetemes gondnoki kar találkozója, november 22–23.

December **Szupervíziós alkalom**, december 10–11., Homoródalmás

Hitéleti és missziói tevékenység

Február – Hűségünk

Házasságápolási előadás és foglalkozás a házigazda egyházközösségekben a környező egyházközösségek bevonásával

Május – Tanítvánnyá lenni

Áldozócsüdtörtéti hagyományos és alternatív istentiszteletek a házigazda egyházközösségekben a környező egyházközösségek konfirmándusainak bevonásával

December – Szívem csendben az Úrra figyel

Mécseskörök adventben, házigazda egyházközösségekben a környező egyházközösségek bevonásával

Az ULOSZ rendezvényei

Családos sítábor, február 19–21., Hargitafürdő

Tavaszi munkaértekezlet, április 3–5.

Az UNOSZ rendezvényei

Nők világimanapja, március 1.

UNOSZ–IWC-konferencia, szeptember 5–8., Kolozsvár

Nőszövetségi körök közgyűlései:

Küküllői Unitárius Egyházkör: április 13., Segesvár

Kolozs-Tordai Unitárius Egyházkör: április 20., Aranyosrákos

Székelyudvarhelyi Unitárius Egyházkör: május 4., Recsenyéd

Székelykeresztúri Unitárius Egyházkör: május 11., Bencéd

Háromszék-Felsőfehéri Unitárius Egyházkör: június 15., Kálnok

Marosi Unitárius Egyházkör: június 29., Erdőszentgyörgy

Választmányi gyűlések:

I. negyedév: március 23.

II. negyedév: június 22.

III. negyedév: szeptember 4.

IV. negyedév: november 16.

A Gondviselés Segélyszervezet rendezvényei

Szeged Kezdek kalácatáborok, június 24. – augusztus 31.

A Gondviselés Segélyszervezet 2024. évi közgyűlése, szeptember 21.

Az ODFIE rendezvényei

Egyletegyetem, február 16–18., a későbbiekben meghatározandó helyszínen

Mamut körút, február 23–26., Erdély-szerte

Közös utakon ifjúsági istentiszteletes körút, március 15–17., Magyarország

Egyletegyetem, április 5–7., a későbbiekben meghatározandó helyszínen

OMNIUM – ODFIE Sportolimpia, április 19–21., Tusnádfürdő

ODFióka – egyletbeavató, augusztus 2–4., a későbbiekben meghatározandó helyszínen

ArtZ – ODFIE összművészeti találkozó, augusztus 15–18., Tusnádfürdő

Az ODFIE küldöttgyűlése, szeptember 20–21., a későbbiekben meghatározandó helyszínen

Egyletegyetem, október 11–13., a későbbiekben meghatározandó helyszínen

46. Unitárius Ifjúsági Konferencia, október 25–27., a későbbiekben meghatározandó helyszínen

Dávid Ferenc-émléktárgyak, november 9., Déva

Közös utakon ifjúsági istentiszteletes körút, november 22–24., Erdély-szerte

ODFIE-gála, december 6., Kolozsvár

Év közben: egyházközi rendezvények, körutak, vezetőképzők, stratégiázó alkalmak

Alkalmanként **OtthonraValó** alternatív áhítatok és **LángÓl** unitárius ifjúsági istentiszteletek

Iskolai rendezvények

Berde Mózes Unitárius Gimnázium, Székelykeresztúr
Zöld hét, április 22–26.

Ballagási ünnepély (XII. osztály), május 30.

Ballagási ünnepély (VIII. osztály), június 13.

János Zsigmond Unitárius Kollégium, Kolozsvár

Farsang, február 2.

Nagykorúsítás, február 15.

Atlantisz harangoz országos versmondó-vetélkedő, március 22–24.

Öveges József – Vermes Miklós fizikaverseny országos szakasza, április 12.

Az újraindított iskola 30. évfordulójának megünneplése, április 22.

Iskola másként, április 22–26.

Maturandusz szalagavató udvari bál, május 25.

Ballagási ünnepély (XII. osztály), június 8.

Ballagási ünnepély (VIII. osztály), június 13.

Tanévzáró ünnepély, június 21.

Egyházközi rendezvények

Egyházközi farsangi bál, a Székelyudvarhelyi Unitárius Egyházkörben, február 24., Székelyderzs

Firtosi találkozó, a Székelykeresztúri Unitárius Egyházkörben, június 15., Firtosi kilátó

Egyházközi gyermektábor, a Székelykeresztúri Unitárius Egyházkörben, június 24–28.

Egyházközi ifjúsági kirándulás/tábor, a Székelyudvarhelyi Egyházkörben, június 24–28.

Vadasi unitárius találkozó, a Háromszék-Felsőfehéri Unitárius Egyházkörben, július 6., Vadas-tető

Egyházköri találkozó, a Küküllői Unitárius Egyházkörben, július 20., Ádámos

Egyházköri szabadtéri találkozó, a Székelyudvarhelyi Unitárius Egyházkörben, július 20.

Tordai-hasadéki unitárius találkozó, a Kolozs-Tordai Unitárius Egyházkörben, augusztus 10.

Egyházköri találkozó, a Marosi Unitárius Egyházkörben, szeptember 7., Nyomát

Egyházköri találkozó, a Háromszék-Felsőfehéri Unitárius Egyházkörben, november 16.

Őszi gondnok-presbiteri és lelkesi találkozó, a Székelyudvarhelyi Unitárius Egyházkörben, október 25–26.

Megjegyzés: A rendezvények helyszínének és időpontjának változtatási és pontosítási jogát fenntartjuk.

Csak a célja látszik, a vége nem

SZABÓ LÁSZLÓ

• A Szindi Unitárius Leányegyházköztségben az elmúlt években is zajlottak a templomfelújítási és paplakfejlesztési munkálatok, a temetőtakarítási akciók és más közösségi események. Ezek megvalósításához sokan hozzájárultak: lelki biztatással, pénzbeli támogatással, kétékezi és szellemi munkával, szakmai tanácsadással vagy más módon. Ránk fért a külső segítségnyújtás, ugyanis gyülekezetünk tagsága tizenegy főre apadt, hetven év feletti átlagéletkorral. Leányegyházközségünk egyetlen magyar intézményként működik a 98%-ban román többségű faluban.

Isten iránti hálánk és a segítő szándékú embereket illető köszönetünk kifejezéseként 2023. november 26-án hálaadó istentiszteletet tartottunk az eddig elévített tevékenységeikért és a közösségként való megmaradásunkért. A szószéki szolgálatot Csécs Márton Lőrinc esperes végezte, majd Magyarország Kolozsvári Főkonzulátusának nevében Kőrösi Viktor Dávid vezető konzul mondott köszöntőbeszédet. Az ünnepi istentisztelet után a félszáznyi résztvevő a paplakra vonult, ahol Furu Árpád, egyházunk építészeti és műemlékvédelmi tanácsadója vetített képes bemutatóval ismertette az elmúlt évekből templomjavítási munkálatokat, majd sor került a Datki Church Band együttes *Petőfi Sándor: Ki vagyok én?* című verses-zenés előadására. Az ünnepi ebédet egyházközségünk 1981–1991 közötti beszolgáló lelkészének, néhai Seres Lászlónak a gyermekei és családtagjaik biztosították.

Az alábbiakban röviden összefoglalom a 2023-ban elévített munkálatok tárgyát és azok kivitelezőit. A műemlék templomunk külső részének felújítási munkálatait a több évre szóló, átfogó munkaterv alapján folytattuk, amelynek részleteiről utólagosan közlünk majd beszámolót. A templomjavítás, akárcsak más közösségi munkálataink folyamatosak: csak a céljukat látjuk és az önerőből elévézhető munkaszakaszok felbecsülhető időtartamát, befejezésüket kevésbé, mivel az elsősorban külső tényezőktől

függ, főleg a pályázataink eredményességétől. A munkálatokat 2023-ban is Csete Márton (Kolozsvár) és csapata végezték, a műszaki tanácsadást pedig változatlanul Furu Xénia és Furu Árpád biztosították, egyházunk építészeti és műemlékvédelmi szakmérnökeiként. Örömkre szolgál, hogy az ősz folyamán sikerült elvégezni az 1841-ben állított templomkapu és az azt övező kőfalszakaszok megerősítését, László Árpád és Szatmári Gergő (Nagyvárad) kőrestaurátorok által.

Kitérőként következzen a templom rövid ismertetése, amiből kiderül, miért is akarjuk annyira megővni a veszendőségtől maroknyi gyülekezetünk istenházát. Szind első temploma, amely a falutól délkeletre fekvő dombtetőn, a jelenlegi unitárius temető helyén volt, három falu (Szind, Párdé, Kovácsstelek) magyar, római katolikus közösségét szolgálta. A XIII. században e templomot és két falut (Párdé, Kovácsstelek) a tatárok elpusztították. A templom számos bővítés, átalakítás nyomán nyerte el mai formáját, amely során a közeli tordai kasztrumból származó nagy méretű, faragott kváderköveket és légiós pecséttel ellátott téglákat is felhasználtak. A félköríves záródású szentély részben XIII. századi alkotás, a templomhajó mai formája a XVII–XVIII. században épült több szakaszban. A 21 méter magas tornyot 1817 körül, a bejáratí kőkaput pedig 1841-ben emelték. A templomkertet kőfal övezi, amelyet korábban zsindegy fedett. Nyilvánvaló, hogy egy ilyen templom karbantartása örök kötelesség marad – majd akkor is, ha netán teljesen elmúlik körülötte a helybeli magyar közösség.

Visszatérve a munkálatokra: a száztíz éves patinás paplakot az elmúlt tizenhét évben átalakítottuk harmincegy férőhelyes vendégházzá, amely 2023-ban is sok közösségi rendezvénynek adott otthont, téli időszakban itt tartjuk az istentiszteleteket is. Az elmúlt évben a következőket sikerült elévézelnünk: az udvar körüli kerítések megerősítése, a belső helyiségek és ajtók egy részének újrafestése, a kapubejárat terület-

A szindi unitárius paplak – Gottwald Péter felvétele

rendezése, illetve más javítások. A munkálatok zömét Szabó Lajos (Homoródalmás) és Gombási Ferenc, az egyházközség gondnoka végezték el. Természetesen mindketten térítésmentesen dolgoztak sok munkanapon át. A paplak felszereltségét új matracok vásárlásával, továbbá kisebb értékű háztartási gépek és munkaeszközök beszerzésével bővítettük.

Az egyhektárnyi területű, ezredéves temetőben júniusban sikerült elvégeznünk egy nagyszabású takarítást. Ennek kivitelezője – teljes mértékben támogatóként – Tófalvi Ernő volt a vele együtt Hargita-fürdőről érkezett munkatársaival. A temetőtakarításon kívül rendszeresen kaszáltuk a paplak udvarát és a templomkertet, ősszel pedig újabb gyümölcsfákat ültettünk.

A paplak, illetve a templom kapuja mellett háromnyelvű információs táblákat helyeztünk el, amelyeken a magyar unitáriusság, a szindi magyar múlt és jelen, az unitárius gyülekezet, a honvédelemlékmű, valamint a templom és paplak alapvető tudnivalóit foglaltuk össze. A 65 cm széles és 95 cm magas kültéri táblák digitális változatát a www.szind.hu honlapunk főoldalán közzétettük. A táblák tartalmát Furu Árpáddal közösen írtuk és szerkesztettük.

Mindezek mellett az elmúlt években más közösségi munkálatokra és alkalmi segélyakciókra is sor került. Ez utóbbiak kivitelezése a Gondviselés Segélyszervezettel karöltve történt, segélycsomagok átadásával és háztáji segítségnyújtással rászoruló személyeknek. Többtucatnyi alkalommal szerveztünk kalákát a paplakjavítási, templomfelújítási és kaszálni munkálatokhoz való hozzájárulásként.

A fentiekben összefoglalt megvalósítások kiemelt anyagi támogatói az előző években: a romániai Egyháziügyi Államtitkárság (Románia), a magyarországi Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. és a Nemzeti Együttműködési Alap, Best Austrian Cut Kft. (Kalamár Andor igazgató), Phoenix Mecano Kecskemét Kft. (Nagy Zoltán igazgató), Euro Car Trading Kft. (László János

igazgató), Gondviselés Segélyszervezet, Boldog Salamon Kör (Budapest), Demján Sándor és Demján Mária (Kecskemét), Abonyi György és Abonyi-Bolla Mariann (Békásmegyer-Ófalu), Gottwald Péter és Gottwald-Dubnicz Andrea (Győrújfalu), Bokor László (Békásmegyer-Ófalu), Top Invest Kft. (Kozma Ernő és Kozma Kati cégtulajdonosok), Szilveszter Ferenc (Székelykeresztúr), a Szindi Önkormányzati Hivatal és mások. A pénzügyi támogatásokhoz hasonlóan fölöttébb értékes mindazoknak a hozzájárulása, akik kétkezi munkával, szervezéssel, fordítással, szakmai tanácsadással és ötletezéssel, természetbeni támogatásokkal és szívből jövő, biztató szavakkal segítették céljaink elérését. A szindi magyar közösségünk részéről köszönetet nyilvánítok a felsorolt támogatóinknak és azoknak is, akiket ez alkalommal nem nevesítettem, biztosítva mindnyájukat segítségnyújtásuk hasznosulásáról, továbbá arról: ha Isten megsegít, akkor 2024-ben is folytatjuk a közösségszolgálatot!

A jó hír az, hogy amiként a megmaradásért végzett munkánknak sem látszik a vége, ugyanúgy a maradék szindi magyar közösségünk továbbélése is a jelenlegi emberi látóhatárunkon túlra mutat, ami nemcsak erőt ad a szolgálathoz, de célt és értelmet is biztosít annak.

A szindi unitárius templom – Furu Árpád felvétele

A lelkeszi élet nem magától értetődő valóság II.

Folytatjuk a decemberi lapszámunkban közölt interjút Tódor Csaba unitárius lelkésszel, a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Karának oktatójával, amelyet Nagy-Bodó Tibor készített.

• Mi a véleménye az Erdélyben kialakult paphiányról?

Két dolog lényeges a válaszáadás szempontjából. Az egyik, hogy a hivatást mi választjuk, a másik, hogy Isten hív el erre a pályára. Mindkettő működik. A második nehezebb, hiszen a lelkeszi pálya iránti érdeklődés csökkenése nem azt jelenti, hogy Isten a harmadik évezred elején ritkábban szólít meg, mint ennek előtte. A huszadik század második felében, a huszonegyedik század elején ismét felerősödő viszonyulás az egyház és a teológia iránt (vagyis az elfordulás) egy hosszú történelmi ívbe helyezhető bele, ami valamikor a skolasztika alkonyával kezdődött.

A szekularizáció mellett az egyházi intézményi rendszer plafonlódását, körköröségét látom egyik okaként annak, hogy csökken az érdeklődés az egyházban gyakorolható hivatások iránt. Napjainkban, amikor egy önszabályozó világpiac utópiájában keressük a paphiány okát, akkor azt látom, hogy az egyház jó befektetési partner, de nem jó üzleti partner. Nehézkés a döntéshozatal az egyházban, lassúak a folyamatok, az egyházi hatalom (vagyis a döntés és a kivitelezés kapcsolata) működése sajátos. Egy vállalkozás számára stratégiaileg fontos döntésen több képzett ember tudatosan dolgozik, az egyház alapján konzervál, megőrizz. Az egyház tudatosan konzervál, a történelmi örökségét őrzi. Nem vállal viszont kockázatot a befektetett örökség kamatoztatásában. Az egyház ilyen értelemben nem profitorientált vállalkozás, és nem is kell az legyen. Egy globális piacon viszont a keresletkínálat, ár-minőség kategóriák az egyházra is ugyanúgy vonatko-

nak, mint bármilyen vállalkozásra. Ehhez a kihíváshoz naponként alkalmazkodni kell(ene). Időszerű válaszokat kér az egyháztól is a társadalom. Egy nagyon dinamikus, és sokrétűen fejlődő szellemi piactéren az egyháznak is van egy sátra, egy asztala, ahol kínálja a termékeit. Nem úgy tűnik, hogy a történelmi egyházi státus elegendő védjegy ebben az összefüggésben. Másrészt viszont óvatosan kell kezelni a versenyhelyzet kihívásaira adott válaszokat, hogy meddig megyünk el, és hol kell megállni, hogy ne olvadjunk fel a multikulturalitásban.

Az elmúlt huszonhárom év gyülekezeti lelkeszi tapasztalatom nyomán azt látom, hogy az egyház alapműködése olyan, mint egy cégé, amit az állam beskatulyáz egy jogi személyiségbe (pl. nonprofit szervezet), és az állam munkaügyi, gazdasági mechanizmusai alapján kell működjön. Akkor lesz ebből a cégszerű intézményből egyház, ha megtöltjük valláserkölcsei tartalommal.

• Milyen a mai papsors?

A papsors a gyülekezetben formálódik. Azt tapasztaltam, hogy a gyülekezet formál, a helyi hatások, elvárások, értékek formálják a lelkeszt. Azt hiszem, hogy a papi sorsnak vannak ma is állandó és változó összetevői. Az állandók között a legfontosabb az élő hit Isten-

Ebben van egy iszonyúan nehéz és feszültséggel teli paradoxon. Egyrészt formál az adott gyülekezet – falu vagy város, vagy a kettő közötti átmenet a városközeli falvak esetében –, másrészt kell tudnom, hogy én elsősorban Isten ügyét szolgálom egy adott gyüle-

kezet konkrét realitásban. Ez a döntésekben, vezetési stratégiában vagy a gyülekezeti vízió kapcsán rendkívül izgalmas helyzeteket teremt. Az Istennel való élő hit azért létfontosságú számomra, mert a papi élet magányos. Ha nem volna az, akkor feladnánk az integritását. Ha viszont teljesen elmagányosodik a pap, akkor a gyülekezettel való kapcsolata ezt megcsinálja.

• Mi az, ami ma a legjobban, a leginkább hiányzik az egyházból és az egyházi életből?

Az egyház egy adott közösség együttes megnyilvánulása. Egy közös alkotási folyamat, ha úgy tetszik. Ennek a közös alkotásnak egy hitbeli meggyőződés az alapja. Ez a meggyőződés Istenben, a lét alapján gyökerezik. Nos, ezen a ponton van a gond. Ezt a közös alapot nehéz közösen kifejezni úgy, hogy az egyházi közösség egy szimbólum legyen a világban. Az egyház jel a világban, Isten élő szeretetének a megnyilvánulása.

Azt hiszem, hogy ez hiányzik a legjobban, hogy közösségként nyilvánuljunk meg. Illetve megnyilvánulunk úgy, mint a 21. század közössége, és attól szenvedünk, hogy egyrészt egy romantikus, ideális egyházképben akarunk élni, rengeteg a projekciónk, elvárásunk az egyházzal szemben. A fogyasztóviszony viszont átalakította az egyházhoz való viszonyulásunkat. A fogyasztóviszálygal azonosultunk. Vagyis elfogadtuk azt, hogy nekünk valaki gondoskodik mindenről, amit mi aztán vagy megveszünk, vagy elutasítunk. Ezzel szemben az egyház olyan, mint egy üres kosár. Csak azt tudjuk kivenni belőle, amit beleraktunk. El-

várjuk, hogy valaki megrakja mindig a kosarat, feltöltse a polcokat, lekaszálja a temetőt stb. Röviden, az egyházból hiányzok én (elsősorban).

• **Elégedett-e azzal, ahogyan ma kapcsolódik össze az egyház és a kultúra?**

Érdekes látni, ahogyan minden-evők lettünk. Az egyház számára ez jó, mert a rengeteg közepszerű program, amit szervezünk, embereket vonz be. Legalább a Facebookon jól mutat. A kultúra az egyházban egy eszköz. A közös hit kifejezésének az eszköze. Na, de hol vagyunk ma attól, hogy valaki megmondja, hogy mit jelent a kultúra, vagy mi a kultúra? Vannak jó, szerencsés egymásra találások, de a tömegember és tömegkultúra megnyilvánulása elkerülhetetlen. A mindenevőség idejét éljük, van, amikor jólakok, de a majonézt a kebabban nem szeretem.

• **Mit jelent önnek a család?**

Sokszor elgondoltam magamban, hogy mi lenne nélkülük (három lányunk van). A hivatás szempontjából vajon mi lett volna, ha több időt tudtam volna a gyülekezetre, projektekre, gyermekekre, oktatásra fordítani? Vajon mennyire köt le a család eltartási, megtartási gondja-baja? Másrészt sokszor eszembe

jut, hogy milyen hálás vagyok a feleségemnek, hogy három szép gyermeket szült, hogy átlagon felüli kántor, és szolgatársam volt a gyülekezeteinkben. Én nem tudom, hogy milyen egy gyenge kántorral szolgálni. A hivatás és család, család és karrier dilemmája a kérdés lényege. Az én életem nehéz időszakaiban a családom melletttem állt. Huszonkét év házasság után nekem a családom alapérték. A konzervatív keresztény családfelfogás híve vagyok.

• **Ha újrakezdhetné, ugyancsak a lelkeszi pályát választaná?**

Sokszor kísért a gondolat, hogy vajon jól választottam-e. Még mindig a pályán vagyok.

• **Hogyan foglalná össze az eddigi pályafutását?**

A folyamatos átmenetben élek.

• **Hogyan tovább?**

Az oktatói pályán próbálok helytállni.

• **Mi az ön hitvallása?**

Ha nem is tudok semmivel sem hozzájárulni a világ jobbá tételéhez, akkor legalább tartsam meg jónak, ami jó.

• **Mi a véleménye a reformációról, hogyan látja ma ezt, és unitárius szemmel mit mondana el az olvasóknak?**

A reformáció eléggé közkezen forgó fogalom. Ma egy picit többet foglalkozunk vele. Számomra ismerős, mindennapi társ, hiszen az átmenetben állandó útítársam. A kihívás az, hogy hol a határ. Ez a határ számomra a klasszikus erdélyi unitarizmus, ami meghatározható, és egyre komolyabban kell számolni vele. Egész egyháztörténetünk a reformáció és a keretek megtartásának feszültségéről szól.

• **Hogyan értelmezhető ma a reformáció üzenete?**

2017-ben ünnepeltük a reformáció 500. évfordulóját. Rá egy évre a vallásszabadság kihirdetésének 450. évét. Az akkor megfogalmazottak ma sem változtak, legfeljebb annyival, hogy a pandémia és a háború még gazdagították tartalmilag. De hát így van ez a történelemben.

Kórházlelkészi szolgálat

Kolozsvár:
Bodor Piroska

telefonszám: 0740 634 723
e-mail: bodorp79@yahoo.com

Marosvásárhely:
Pavelka Attila

telefonszám: 0723 515 921
e-mail: pavelka_attila@yahoo.co.uk

Sepsiszentgyörgy:
Buzogány-Csoma Csilla

telefonszám: 0742 512 574
e-mail: csmx2000@yahoo.com

Székelyudvarhely:
Sipos Mónika Rebeka

telefonszám: 0757 345 367
e-mail: sz.rebi@yahoo.com

In memoriam Szász Ferenc (1956–2023)

„Itt bement egy barlangba, és ott töltötte az éjszakát. Egyszer csak így szólt hozzá az Úr igéje: Mit csinálsz itt, Illés? Ő így felelt: Sokat buzgólkodtam az Úrért, a Seregek Istenéért, mert Izráel fiai elhagyták szövetségedet, lerombolták oltáraidat, prófétáidat pedig fegyverrel ölték meg. Egyedül én maradtam meg, de az én életemet is el akarják venni. Az Úr ezt mondta: Gyere ki, és állj a hegyre az Úr színe elé! És amikor elvonult az Úr, nagy és erős szél szaggatta a hegyeket, és tördelte a sziklákat az Úr előtt; de az Úr nem volt ott a szélben. A szél után földrengés következett; de az Úr nem volt ott a földrengésben. A földrengés után tűz támadt; de az Úr nem volt ott a tűzben. A tűz után halk és szelíd hang hallatszott.” (1Kir 19,9–12)

Szász Ferenc Brassóban született 1956. október 25-én. Az I–VIII. osztályokat a brassói 15. Számú Általános Iskolában végezte, majd 1971–1975 között a brassói Unirea Líceumban végezte el középiskolai tanulmányait. 1975–1976-ban szakképzetlen munkásként szülővárosa traktorgyárában, valamint sürgősségi mentőállomásán dolgozott. A kolozsvári Egyetemi Fokú Egységes Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Karára való sikeres felvételi vizsgája után Désen teljesített sorkatonai szolgálatot. Teológiai tanulmányait az 1977–1981 közötti tanévekben végezte el. Gyakorló segédlelkézi szolgálatát 1981. október 11-én kezdte a Marosvásárhelyi Unitárius Egyházközségben Kolcsár Sándor lelkész-esperes irányítása mellett. 1983. július 21-én jeles eredménnyel tett lelkészsképző vizsgát, majd 1983. október 1-jétől segédlelkézi kinevezést nyert a Kolozsvár-Belvárosi Unitárius Egyházközségbe, és még abban az évben sikeresen felvételizett a kolozsvári Egyetemi Fokú Egységes Protestáns Teológia Intézet doktori iskolájába. 1986. október 1-jétől segédlelkézi minőségben áthelyezték a Brassói Unitárius Egyházközségbe, majd a frissen alakult Brassói 2. számú Unitárius Egyházközség 1988-ban Szász Ferencet rendes lelkészévé választotta.

A romániai államhatalmi változást követően dr. Erdő János akkori főjegyző javaslatára Szász Ferencet az 1990–1991-es tanévtől kinevezték a kolozsvári Egyetemi Fokú Egységes Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Kara gyakorlati tanszékének tanárává, azonban az első tanulmányi félév után bejelentette, hogy tovább nem vállalja a tanítást. 2021. november 1-jén vonult nyugdíjba a Brassói Unitárius Egyházközségből.

A bibliai Illés próféta gyakorta megmászta a Hóreb-hegyet. Ugyanabban a barlangban tartózkodott,

ahol Mózes is meglátta Isten dicsőségét. Olykor úgy érezte, hogy teljesen egyedül maradt, és az emberek nemcsak hogy értették meg őt, hanem az életére törtek. Máskor visszaemlékezett, miként aratott győzelmet a Kármel hegyén, miként védte, táplálta őt az Úristen. Sokat buzgólkodott, és mindvégig kereste, kutatta a seregek Istenét a szél szaggatta hegyeken, a dübörgő földrengések közepette, a tűz emésztő hevében, míg végül szelíd hang nem hallatszott.

Szász Ferenc unitárius lelkész, erdélyi magyar költő és egyházi író volt, aki a közössége javát szolgálta. Prófétai lelkülettel és küldetéstudattal megáldott gondolkodóként nem pusztán az elkövetkezendőt igyekezett megjövendölni, hanem mindenekelőtt a jelen kihívásaival szembenézve buzdította, erősítette és vigasztalta az embereket. E bonyolult világban megjelenő helyzetek mélyére látott, és rámutatott azok igazi természetére a gondosan megszerkesztett egyházi beszédeiben, tanulmányaiban és költői érzékenységgel megfogalmazott írásaiban.

Ilyen értelemben prófétai tisztánlátással kapaszkodott fel a szellemi élet szirtjeire, ahogyan a Barcasági-hegyekben fekvő Nagykőhavas hófödte ormait is oly örömet látogatta. Sokszor bejárta azonban az érzékeny ember lelki vívódásainak mélységeit is, ahol megtapasztalta a szél szaggatta lélek emésztő kínjait.

Mély, bariton hangján hallatszott a szelíd hang, amelyben az érett ember bölcs tapasztalatait rendszerint eredeti humorral fűszerezte. Szószéki szolgálata során gondolatai irányt mutatóan csendültek fel, mélységekbe és magasságokba hívták az őt hallgató embert. Hűséggel őrizte Erdő János püspök szellemi örökségét, amelyet minduntalan igyekezett átmenekíteni a jövő nemzedékek számára. Ma úgy állunk meg emléke előtt, mint akik feladatot kaptunk tőle. Legyünk méltók arra, hogy emberi nagyságát, áldott emlékét hűséggel őrizzük!

Szász Ferenc nyugalmazott brassói unitárius lelkész december 2-án, délelőtt 10 órakor kísérték utolsó útjára a brassói központi temetőbe. Temetési beszédet mondott András Benedek főjegyző, búcsúztatta Kovács István püspök, Kovács Sándor teológiai tanár a volt tanítványok nevében, Biró Attila esperes az egyházkör nevében, Demeter Sándor Lóránd elnök az ULOSZ részéről, Nagy László marosvásárhelyi lelkész a barátok nevében, Máthé Vilmos plébános a brassói testvérfelekezetek nevében, Török László csernátfalusi evangélikus-lutheránus lelkész a négyfalusi testvér-gyülekezetek nevében, Erdő-B Vilmos pedig az egyházközség nevében. A sírnál Erdő Imola brassói lelkész mondott áldást. Nyugodjon békében!

BIRÓ ATTILA

SZERETETSZOLGÁLAT

Mesés ajándék Magyarországról

TILLINGER ANNA

• A Gondviselés Segélyszervezet az idei évben egy új kezdeményezéssel is készült karácsonyra. A Magyarországról érkező két előadó, Kárpáti Szilvia óvodapedagógus, mesemondó és Pavella Krisztina pedagógus, népzeneész, népdalénekes *Mesés Erdély* elnevezésű előadásukkal több napon keresztül, többségében hátrányos helyzetű intézményeket látogattak meg Erdély-szerte. Az óvodákban és az iskolákban tartott rendhagyó foglalkozások alkalmával mesékkel, népdalokkal és népi hangszerekkel ismerkedhettek meg a gyermekek úgy, hogy ők maguk is aktív résztvevői és szereplői voltak az előadásoknak. Szilvia és Krisztina az Erdélyben töltött közel egy hét alatt 11 településen 19 előadást tartott közel félezer, nagyrészt hátrányos helyzetű gyermeknek. A gyermekek többsége még nem vehetett részt ehhez hasonló előadáson, így mindenki számára életre szóló élmény volt egy-egy mese- és hangszerbemutató.

A kezdeményezés a visszajelzések alapján hatalmas sikernek örvendett, mind a fogadó intézmények, mind az előadók részéről. Kiss Zsuzsánna, a Gondviselés Segélyszervezet munkatársa a következő gondolatokat fogalmazta meg a Nyárád menti előadásokról:

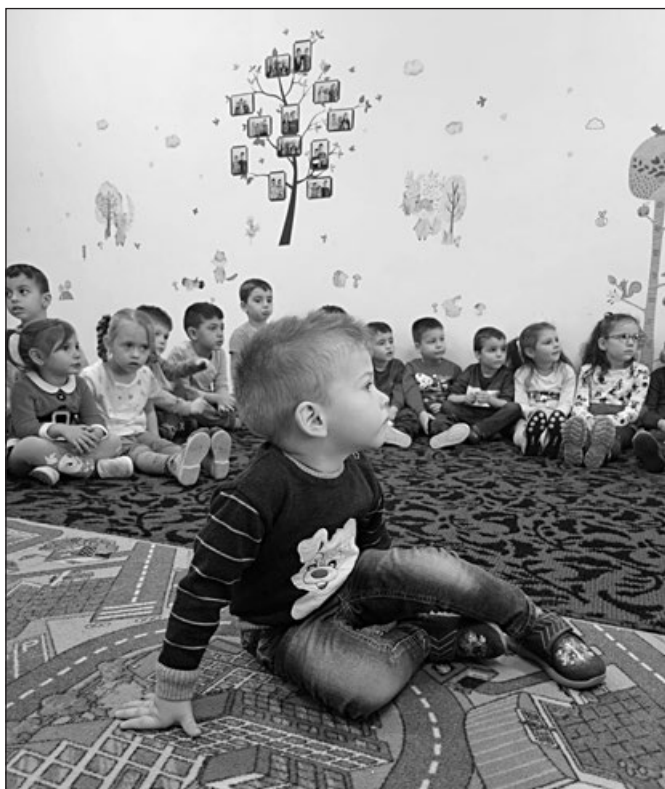
„Egyszer volt, hol nem volt – indul a mese. Csillogó gyermekszemekben látjuk a történet fonalának gomolyaggá tekeredését. És egyszer csak az iskola padjai

várfalakká alakulnak, a gyermeki karok kaput formálnak, a sokszor kényelmetlen iskolai székéből pedig a világ legkényelmesebb királyi trónja lesz. S a kisfiú, aki reggel iskolába indult maga mögött hagyva a szerény otthont, a mese hőse lesz. Nem is akármilyen hőse, ő lesz a király, aki próbatételek elé állítja a lánya kezét kérő sárga kicsi kígyót. S a királlyá tett legény hangosan nevet. A boldogság, hogy mesebeli király lehet, letörölhetetlen az arcáról, kitörölhetetlen a szívéből. Így szerzett örömet mesefoglalkozásával Kárpáti Szilvia és Pavella Krisztina sok székelőföldi gyermeknek. Iskolákba, óvodákba látogattak el, belopva a mese varázsát a gyermekek szívébe. Köszönjük!”

Jómagam is láthattam az előadások többségét, és biztosan állíthatom, hogy csodálatos lelki feltöltődés volt mindannyiunk számára. Látni a sok, csillogó gyermeki tekintetet, hallani az önfeledt kacajokat, látni a könnyes arcokat egy-egy búcsúzás során... Valóban megélhettük mindannyian azt, ami igazán a karácsony lényege: hogy tárgyi ajándékok nélkül is hatalmas örömet okozhatunk a másinak. Ha igazi, feltétel nélküli szeretettel fordulunk embertársaink felé, az csodákra képes, és hegyeket mozgat meg. Az a sok életbölcsség, igazság, szeretet és öröm, amit a meséken keresztül kaptunk és tapasztaltunk, még biztosan jó ideig parázsként szolgálhatnak a szívünkben és a lelkünkben, amit karácsony közeledtével könnyen lángra lobbanthatunk majd. Szilvia szavait idézve: „...hiszen a mese és az igazság kéz a kézben jár.”

Hálás szívvel köszönjük vendégeinknek, hogy az adventi időszak ünnepivé és örömtelivé vált mindannyiunk számára! A szívünkben tovább visszük a boldog perceket, és ezzel a lelkülettel készülhetünk karácsony ünnepére.

Segélycsomagok szeretete

Amikor e sorokat megfogalmazom, a Székelykői Unitárius Egyházközségben még folyamatban van a 2023. év utolsó háromhavi segélycsomagjainak kézbesítése. Mégis azért teszem ezt, mert el tudom majd mondani a csomagok szétosztásakor, hogy amit a lelkekre kötöttek, továbbítottam e pár sorral: tolmácsoltam a köszöneteket. E pár sor tehát a köszönet továbbítása mindazok részéről, akiket 2023-ban segélycsomagban részesítettek a Gondviselés Segélyszervezet és az Unitarcoop Alapítvány önkéntesei és munkatársai.

A segélycsomagokat első esetben Kelemen Verával, az Unitarcoop Alapítvány munkatársával közösen, majd a későbbiekben egyedül továbbítottam a kisnyugdíjasoknak és rászorulóknak. A segélycsomagok összeállítására és kiosztására úgy kerülhetett sor, hogy Kelemen Vera és Gergely Orsolya a Maros Megyei Önkormányzattól, valamint a Bethlen Gábor Alaptól megpályázták ezeknek az anyagi fedezetét. Ezekből a támogatásokból nemcsak a marosvásárhelyi, hanem környékbeli települések – Székelykál, Iszló és Kisillye – unitáriusai részére is jutott.

A köszönet tolmácsolása mellett ide kívánczok annak a megállapítása is, hogy a segélycsomagok száma korántsem volt elégséges minden rászoruló se-

gélyezéséhez. Mindezek pedig sajátos következményekkel is járnak. Arra is volt, van és reméljük, lesz is még példa, hogy a segélyben részesültek meglátják a közelükben lakó rászorulóknak szükségleteit, azokat, akik ez alkalommal nem részesülhettek támogatásban, és úgy segítik őket, ahogyan tudják. Teszik ezt azért is, mert az ő szükségleteikre is gondoltak valakik, ez esetben az Unitarcoop Alapítvány munkatársai.

2023-ban Kiss Zsuzsanna lelkész, a Gondviselés Segélyszervezet marosi egyházköri munkatársa szintén segélycsomagokkal segített az élet terheinek a hordozásában a fentebb nevezett települések rászorulóinak, amikor a marosjáraiak részére is juttatott a támogatásból. A segélycsomagokban szeretet van, mert szeretettel készültek, mert szeretettel készítik és továbbítják szerető lelkek, akik nem csak önmagukra, de embertársaikra is gondolnak. Ez a segélycsomagok szeretete. Ezt a szeretetet pedig nem lehet igazán megköszönni, csak továbbítani és néhány, ritka esetben viszonzni. Mindezek mellett az én tisztem a rászorulóknak részéről a köszönet továbbítása: köszönet a szeretetcsomagokért, hogy amikor annyi nyomorúság, szenvedés, fájdalom, a háború réme, megpróbáltatás, kísértés és megannyi más jöhet szembe velünk, még tudjuk őrizni isteni képmásunkat, emberi arcunkat. Köszönet mindezt!

SÁNDOR SZILÁRD

Száz éve írták

Újévkor

Magas szikla élén állunk. Előttünk a mélységes tenger minden titkával, utánunk a göröngyös és süppedékes szárazföld utáival és utasaival. Az a múlt, ez a jövő. Ettől sokat várunk, de félünk megközelíteni. Attól amit kaptunk, ha jó volt, elraktároztuk emlékeink közé, ha rossz, igyekszünk elfeledni.

A rossztól való szabadulás vágya ott élt mindig mint életösztön és mint erkölcsi parancs. De mi sokáig, talán vénségünkig, csak ösztönösen éltünk. A lélek öntudatra ébredése csak nagy megrázkódtatások után, csak „az idők teljességében” következik el.

Kifárad az ember a rosszban, jóra vágyik. Keresi a vezető szellemet, mely szövétnekével előtte világítson. Sívárgó vággyá izmosul benne az a gondolat, hogy mégis talán jobb lesz, ami jó, mint ami elmúlt. De messze még a virradat, mikor a támadó nap sugara szivárványszínt fest a szakadozó felhők fodraira.

Aki elveszíti türelmét, sohasem látja meg a boldogító új nap tiszta fényét, mert ekkor már lelkéből szállnak föl a bizalmatlanság és hitetlenség fellegei. A bízva hívó előtt semmi sincsen messze, semmi sem lehetetlen. Ha

üldözik, tudja, hogy van menedékhely Isten előtt, ha támadják, bátor vezérként áll a helyén, mert tudja, hogy aki Istenben bíz, meg nem csalatkozik.

Csak a nemtörődömség, csak a „minden jó úgy, ahogy van”, csak a tétlen tunyaság nem jut soha kikötőbe, hanem hányódik egyik parttól a másikhoz. Az embereket gyűlöli, Istent nem keresi, nem is szereti. Neki nem jut fülébe Jézus bátorító szava: „Mit féltek, ti kicsinyhitűek.” Előtte nincsen új esztendő, mert nincsen megújulás. Szerencsétlen és boldogtalan ő, akár egyedül bolyong, akár tömeget gyűjt maga körül.

Nekünk nem ilyen tétova lelkek, hanem hinni és akarni tudó emberekre van szükségünk. Ilyeneké az élet, ilyeneké Isten országa, a boldogság itt, a földön. Az ilyenek mindig új esztendőt élveznek.

XXXIV. évf.	Cluj-Kolozsvár, 1924. Január	1. szám.
Unitárius Közlöny		
A VALLÁSOS ES ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE KIADJA A DÁVID FERENCZ EGYLET.		
Főszerkesztő: Dr. BOROS GYÖRGY		Szerkesztő: PAP DOMOKOS
Előfizetési ár: Egész évre 30 L. Magyarországra: 36 L. Egyes szám ára 4 L. Akik a 30 L.-t egy összegben előre befizetik, a Dávid Ferencz-Egylet rendes tagjainak tekintetnek. Örökös alapítói-díj 100 L. Minden		

NŐK VILÁGA

Újévi köszöntő

| DIMÉNY CSILLA JÚLIA

„...a szeretet egyre inkább gazdagodjék bennetek ismerettel és igazi megértéssel...” (Fil 1,9b)

Esztendők határán hálás szívvel nézünk vissza az eseményekben bővelkedő elmúlt évre és tekintünk előre, a még előttünk álló időszakra. Hálát adunk gondviselő Atyánknak, hogy életünket megtartotta, tenyerén hordozott, vigyázott ránk. Elsősorban a sok szép együttlétért, személyes találkozásokért lehetünk hálásak, remélve, hogy ez az előttünk álló időszakban is így marad. Az új esztendő vajon mit rejteget számunkra? A nőszövetségek tagjaiként ez évben is tervezünk, ötleteket gyűjtünk. A tapasztalatokat felhasználva, mindig jobbító szándékkal igyekszünk tenni kis és nagyobb egyházi közösségeinkért. Szívügyünknek tekintjük, hogy minden egyházközségi rendezvényen tevékenyen hozzájáruljunk annak sikeres létrejöttéhez, megvalósításához. Női közösségeinkben azért imádkozunk, hogy megéljük az együvé tartozás érzését, egymás megértését, segítségét, hit általi megerősítését tekintjük fontosnak. Igyekszünk olyan eseményeket szervezni, ahol asszonytestvéreink gazdagíthatják ismereteiket, ahol önmagukat is képezve, egymást és önmagukat is jobban megismerve, boldogabb életet valósíthatnak meg. Hiszen mindannyian hatással vagyunk egymás életére és napon-

ként arra törekszünk, hogy ez a hatás pozitív legyen, hogy leginkább a szeretet gazdagodjék bennünk, körülöttünk!

Az egyházköri nőszövetségek és az UNOSZ választmánya új tagsággal kezdte meg közös munkáját, az elkövetkezendő négyéves ciklus elején. Hálásan köszönjük meg e helyen is a nőtestvéreinknek, női lelkészeknek, tiszteletes asszonyoknak és egyházszerető asszonyainknak, hogy tisztséget vállaltak a nőszövetség keretében!

A Székelykeresztúron megrendezett konferenciánk igazi feltöltőerővel bírt minden résztvevő számára. Köszönjük a szervezőknek a szép élményt! Itt került sor a lókodi öregotthon látogatási programjának összeállítására, köszönjük előre is minden nőszövetségnek a vállalást!

Az UNOSZ és a Nemzetközi Nőszervezet (International Womens Convocation, rövidítve IWC) közösen nyert pályázata révén az év első felében két, nőknek szóló képzésre, valamint szeptemberben közös konferenciára kerül sor.

Életünkre, munkánkra, tevékenységeinkre Isten gazdag áldását kérjük, hogy egy nagy, közös akarat, kitartással, egymás iránti megértéssel, türelemmel és lelkesedéssel végezhessük el vállalt feladatainkat, valósíthassuk meg terveinket ez esztendőben is!

Könyvbemutató és szeretetvendégség Sepsiszentgyörgyön

A sepsiszentgyörgyi unitárius nőszövetség 2023 őszutóján, november 26-án könyvbemutatóval egybekötött szeretetvendégséget tartott. Előadónk Márk Attila árkosi kántor volt, meghívottaink az árkosi unitárius nőszövetség tagjai voltak. Váncsa Csilla elnök köszöntője után csendben hallgattuk meg Péterfi Zita Ágnes lelkész imáját, majd elénekeltük a *Teremtő nagy Isten* kezdetű éneket.

Márk Attila vetített képes előadásában foglalta össze *Az Isten láthatóképpen elősegél* című könyve megírásának előzményeit és a tartalmát. A könyv kiadásához néhai Barabás Géza temetésén az egyházközségnek felajánlott pénzüsszeg adta a kiinduló tőkét. Alaptémaként Barabás János (1787–1853), az akkori Háromszék vármegye táblabírója és jegyzője kéz-

zel írott jegyzőkönyve és emlékiratai szolgáltak, amelyek az „új” templom (1830), valamint a templomtorony (1843) felépítését követték nyomon. A forráskötet kiadásának gondolata Kiss Mihály egykori árkosi unitárius lelkész 1866-ban az aranykönyvbe írt sorai hatására született meg. A „félhivatalos” jegyzőkönyvek 1831-ben és 1943-ban íródtak, az árkosi egyházközség levéltárában kaptak helyet.

„...a templom és a torony építését elbeszélő két emlékirat rendkívüli forrásanyagot jelent, mind az árkosi vártemplom történetével foglalkozó történészek, művészettörténészek, mind a laikus olvasók számára” – mondta a szerző.

A kötet első fejezete Barabás Jánossal, az emlékirat szerzőjével foglalkozik. A második fejezet az árkosi templom, illetve a harangtorony 19. századi újjáépítése előtti történetéről szól.

Az emlékirat keresztmetszete a korabeli falunak, az adakozók listájában szinte minden árkosi és elszármazott felfedezheti elődjét. E könyv ugyanakkor

tükrözi Márk Attila gyümölcsöző tevékenységét, szorgalmas, eredményes kutatásait. Megemlítette, hogy már 2017-ben foglalkozott a templom és a torony építéstörténetével, az árkosi unitárius egyházközségben tartott püspöki vizitáció dokumentációjához szükséges egyházközségi történet megírásakor. Önzetlen segítséget kapott Molnár Lehel kolozsvári levéltárostól. Tóth Boglárka szakértői véleménye, a Mesterházy Gábor által vezetett kutatás eredményeit tartalmazó tanulmány szintén „egy-egy téglá” volt. Felhasználhatta a kutatócsoport 2020-ban a vártemplom területén végzett értékes régészet-geofizikai felméréseit, a Szakács Tamás restaurátor falkutatási eredményeit összegző tanulmányt.

Előadónk filmkockákkal fűszerezte előadását.

„Az utóbbi kutatások – mondta a szerző – Ferenczi Zoltán Sámuel árkosi egyházközségi jegyző, műemlékvédelmi szakmérnök közbenjárására történtek, aki Barabás Jánosként öröklik az árkosi vártemplom értékei fölött.” További ásatásokra is sor fog kerülni Árkos község múltjának még jobb megismeréséért.

„Mi, árkosi származásúak ezentúl másképpen tekintünk őseink templomára, az árkosi unitárius

templomra és várfalaira. A kötet annak is a krónikája, hogy hogyan kell áldozatot hozni egy közösségért” – zárta előadását Márk Attila.

Váncsa Csilla elnök megköszönte a színes, élménydús előadást, az árkosi nőszövetség tagjainak részvételét, a könyvdedikálás lehetőségét. Az általa sütött finom diótorta és a háziasszonyok, Havlin Eszter, Kolcza Zsuzsa és Tóth Magdolna süteményei nem vallottak szégyent, majd hálát adtunk e szép, tartalmas együttlétért.

FERENCZI MÁRIA-MAGDOLNA

Szeressük egymást, gyerekek...

Mielőtt géphez ültem volna, eszembe jutott: tisztázzak néhány dátumot, időpontot, hogy tulajdonképpen mikor és hogyan kezdődött a brassói és a szentkirályi nőszövetségek közötti kapcsolat. Ahhoz, hogy az ez év november 25-i találkozásról írni tudjak, úgy vélem, ez a visszapillantás fontos. A brassói nőszövetség elnökét, Puskás Bajkó Erzsébetet hívtam fel telefonon, hogy beszéljünk egy kicsit a múltról vagy, mondhatnám, a kezdetről. Erzsike, aki már nyolcvanadik évét

betöltötte, 14 éve a brassói nőszövetség elnöke, lelkesen jegyzetel mindent gyűlésekről, találkozóról, összejövetelekről, így talált rá az első, számunkra fontos dátumra: 2015. november 28-ára, amikor először látogatott el a brassói nőszövetség 18 tagja Szentkirályba. Ekkor jött az ötlet, hogy a két nőszövetség között szorosabb, testvéri kapcsolat jöjjön létre. Távozáskor kéz a kézben elénekeltük: „Szeressük egymást, gyerekek...”

Már akkor meghívtak minket, szentkirályiakat, hogy 2016 májusában találkozzunk Brassóban. Lelkesen készültünk, hogy mi is eleget tudjunk tenni a meghívásnak. Ekkor már botfalusi asszonytársainkat is magunkkal vittük, hogy ők se maradjanak le egy szép, meghatározó találkozóról. Így bővültek az összerakott szeretetláncszemek, már nemcsak Szentkirály és Brassó unitárius asszonyai találkoztak, hanem velünk voltak a kis botfalusi gyülekezet nőtestvérei is. Egy kapcsolatot csak ápolással lehet fenntartani, ezért jött az ötlet, hogy 2016 októberében a 18 tagú brassói csapat jöjjön hozzánk, Szentkirályba. Sajnos a pandémia bezárta a találkozások kapuját, és csak gondolatban énekeltük együtt a dalt, amelyet minden találkozás alkalmával szoktunk: „Szeressük egymást, gyerekek”.

Mi, a szentkirályi asszonyok minden csütörtökön találkozzunk: ima a beszolgáló lelkész segítségével, aki előadást is tart, majd tervezzük: hogyan tovább? Így hívtuk meg a brassói és botfalusi asszonyainkat 2023. november 25-ére.

Az alapot már régen „megépítettük”, a híd már készen állt, csak a szeretet lángját kellett újragyújtani. Tizenhét brassói és négy botfalusi asszonytestvérünk érkezett hozzánk. A szentkirályi asszonyok vendégszeretőek, finom falnivalóval várták a vendégeket. Jómagam is szeretettel írtam erre az alkalomra köszöntősoraimat. Az ima sem maradt el erről az alkalomról, Márton Edit beszolgáló lelkészünk szépen imádkozott, majd a Szívemet hozzád emelem... egyházi énekünket énekeltük. Az áldás, úgy érzem, mindanyunknak erőt adott: „Áldja meg Isten szívedet örömmel, / Áldja meg Isten ajkadat hálaadással.”

Ezután a szentkirályiak *A hiú asszonyok* című jelenet előadásával bizonyították, hogy tudnak, akarnak élni. A brassói nőszövetség részéről Puskás Bajkó Erzsébet számolt be az elmúlt időszakról, Bőjte Júlia és Gász Irén verssel örvendeztette meg Szentkirály asszonyait. A botfalusi Tankó Hilda és Bedő Rozália

csengő hangjukkal ajándékoztak meg. Milyen jó együtt, közösen imádkozni, énekelni! A szépen megterített asztalra kerülő falatokba a szentkirályiak szeretetüket főzték-sütötték bele. Mondják, az öregkor a második gyermekkor – a tombolahúzás alkalmával gyermeki türelmetlenséggel figyeltük a nyerő számokat. Pedig tudtuk, nem minden tombola nyerő. A lényeg mégis az volt, hogy együtt lehettünk, és végül együtt énekelhettük újra: „Szeressük egymást, gyerekek, / A szív a legszebb kincs, / Ennél szebb szó, hogy szeretet, / A nagyvilágon nincs.”

Jövőre Brassóban találkozunk, ha a jó Isten is úgy akarja! Megyünk mi is szeretettel! – mondta Karda Erika, a színjátszócsoporthoz tartozó tagja. Isten adjon erőt, egészséget, hogy ilyen találkozót tudjunk még szervezni, és kedves barátaink is tudjanak részt venni.

ADORJÁNI GYÖNGYVÉR

IFJÚSÁGI OLDAL

Újévi egyletlevél

• Kedves Egyletesek!

Az új esztendő reggelén Istenbe vetett hittel köszöntünk titeket! Az elmúlt évben számtalan örömteli pillanatot okoztunk egymásnak, ezért most az új évi üzenetünket egyaránt hatja át a múltért való hála és a jövőbe vetett bizalom. Hogy voltunk és leszünk egymásnak. Új évi egyletlevelemben az 1Tim 4,12 alapján szólunk hozzátok.

Kedves Egyletes! „Senki meg ne vessen ifjú korod miatt, hanem légy példája a hívőknek beszédben, magaviseletben, szeretetben, hitben, tiszta életben.”

A mindenkorifjúság álmokat sző. Ez ti se hagyjátok abba! Ne engedjétek, hogy ifjúkorotokra megbélyegzően hivatkozva vágyaitokat és terveiteket semmibe vegyék. Az ifjúáságnak szent feladata, hogy felvállalja és kinyilatkoztassa mindazt, ami legféltebb álmaiban gyöngéden kelt életre, s ami mégis, mint a szikla, elsodorhatatlan. Az álmaink azért vannak, hogy bizonyítsák, a vágyott cél létező és megtapasztalható valóság. Az álmaink azért vannak, hogy munkára ösztönözzenek, amellyel megépítjük az általuk feltárt végcélhoz vezető utat. Gondolatok csak bele, hány meg hány egyletes elődünknek mondták, hogy csalfa ábránd mindaz, amit elképzelt. Ezek az előttünk járók azonban mégsem hátráltak meg a borúlátó szavak hallatán, sőt még erősebben hittek álmaikban. Így hozták létre az ifjúági egyletet, így születtek meg a fiókegyleteink, így lett egyleti terem, közös kirándulás, sikeresen megszervezett rendezvény,

testvéregylet-kapcsolat, konferencia, színjátszó, sportolimpia. Így lett Mamut körút, Közös utakon, összművészeti találkozó. Így, mert voltak elődeink, akik hittek abban, hogy az álmaikat meg tudják valósítani. S hiába jöttek tízen, százan, és vetették meg őket ifjúkoruk miatt, és mondták rájuk, hogy álmódzó ifjúág, ők mégis bizonyították, hogy ha van egy álom, ha van akarat, a gondviselő jó Istennek a segítségével utat is találhatnak hozzá. És ezzel a reménnyel, ezzel az Istenbe vetett bizalommal szólunk hozzátok az apostoli levél alapján.

Kedves Egyletesek! Valahányszor egy-egy rendezvényen együtt fürdünk a létezés örömeiben, mindannyian érezzük, hogy a legfontosabb szavaink, mondataink azok lesznek, amellyel támogatni kívánjuk egymást. Azok a szavaink, azok a megértő hallgatásaink, amellyel biztatjuk, segítjük egymást. Mi hisszük azt, hogy az így kommunikáló egyletes beszéde folytán követendő példája lehet mindenkinek, akivel kapcsolatba kerül. Mert a ti beszédetek, drága egyletesek vigasz, remény és derű. Szavatokban, amellyel magatokról, hitetekről, világszemléletekéről beszéltek, felbecsülhetetlen érték. Öszinteségetek, amellyel, felvállaljátok minden gondolatotokat, nemcsak bátorságot sugall. Bizalmat is jelképez. Egymás iránt, társaink, egyleteink, közösségeink iránt, és ezért hálások vagyunk mindannyian nektek, mert példát mutattok. Kérünk titeket, legyetek továbbra is őszinték, szavaitokkal segítsetek, támogassatok, ahogy tetteitekkel is,

mert higgyétek el, példája vagytok és lesztek még sokaknak!

Kedves Egyletesek! Ugye, nem egy olyan pillanatra emlékeztek, amikor a fáradtságtól pihenni indultatok, de hirtelen irányt változtattatok, mert szemetek sarkából észrevettétek, hogy valakinek segítségre lenne szüksége. Hogy két kéz, egy támogató jelenlét éppen elférne valahol, ahol küszködnek a feladattal, munkával, és ti fáradtságot nem ismerve indultatok segíteni. Hány meg hány SegédKezeken, sátortábor-építésben, takarításban voltatok jelen önkéntesen úgy, hogy felülemelkedtetek fáradtságotokon. Mi ilyen egyletes közösséget ismerünk, és ilyen csapatban hiszünk. Titeket és benneteket, akik magaviseletükben is példája mindazoknak, akik rátok néznek.

Kedves Egyletesek! Hunyjátok le szemeteket, és idézzétek fel a megannyi rendezvény chillzone-ját, az épületek lépcsőit, egy-egy iroda sarkát, ahol ott voltatok egymásnak. Ahol a nehéz pillanatok megéltétek társaitoknak úgy nyújtottatok támogatást, hogy egyszerűen ott voltatok, jelen voltatok számukra. Hogy volt, akinek a megbántott kiönthette lelkét, hogy volt, akinek a csalódott elmondhatta fájdalmát. Ez mindmind ti voltatok, és valahányszor így cselekedtetek, tudom és hiszem, úgy szerettétek egymást, mint saját magatokat. A szeretet voltatok. A nagybetűs, a korlátok és kizárólagosságok nélküli szeretet. Egy ifjú szeretete, aki példát mutat ezáltal is mindenki számára.

Kedves Egyletesek! A rendezvényeink legszebb pillanatai talán mégis a legnagyobb mozdulatlanságban és csendben történnek meg. Amikor csak ülünk némán egy-egy rendezvény istentiszteletén egy ódon templom hideg falai között, és az egyszerre kicsorduló könnycseppek jelzik, mindannyian hálásak vagyunk

Istennek, hogy megérvünk engedte a rendezvényen kötött vagy megerősített barátságokat, az éjszakai beszélgetéseket, a közös étkezéseket, a tábortüzet. Hitekben is példát mutattok, mert őszinték vagytok! Tudjuk, hogy sokszor nem könnyű beszélgetek róla, de higgyétek el, amikor több százan együtt imádkozunk, annál erősebb bizonyosságtételt nem lehetne tenni, és ezt is köszönjük nektek!

Kedves Egyletesek! Ti, akikre annyi rosszat mondanak! Akiket megvetnek, lenéznek, kitaszítanak. Ti, akiket megbélyegeznek, és azt mondják rólatok, hogy csalódást okoztok. Kérünk, most mindennél jobban figyeljétek! Mindannyian tudjuk, hogy könnyű ítélkezni egymás felett, könnyű megvetni egymást, de a hitetek magatokban és igazatokban legyen mégis erősebb mindezeknél. Ha az apostol szavai alapján éltek, és a fentebbi sorok azt igazolják, hogy így éltek, csakis tiszta életetek lehet.

Kedves Egyletesek! Új év kezdetén elmondjunk, hogy ahogy nektek, úgy nekünk is van egy álmunk. Hiszünk abban, hogy egyszer majd mindenki úgy lát titeket, ahogyan ti, ahogyan mi látjuk egymást! Hiszünk abban, hogy példája vagytok beszédben, magaviseletben, szeretetben, hitben, tiszta életben egyleteinknek, közösségeinknek, egyházunknak! Hiszünk abban, hogy ti vagytok a jövő, és példamutatásotokkal sokaknak adtok reményt! Ha el is fáradnátok, ne álljatok meg. Mindig lesz valaki, aki segítő kezet nyújt, támogató jelenlétet, önzetlen szeretetet ad, a közös hit és tiszta élet erejével biztat. Mert ez az egylet. És mi hiszünk az egyletben!

Kolozsvár, 2024. január 1.

Az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet Elnöksége nevében

NAGY NORBERT

Van, akiért, és van, akivel az egyletes úton

Az unitárius ifjúság és más felekezetű, szabadelvűen vallásos fiatalok szervezeteként működő Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet (ODFIE) 2023. december 8-án, Kolozsváron szervezte meg évváró gáláját, amelyen visszatekintettek az elmúlt egy év megvalósításaira. A rendezvényen az ODFIE jelenlegi, közvetlen munkatársai, központi csapatának tagjai, az örök egyletesek, támogatók és más meghívottak vettek részt. A közel másfélszáz résztvevő bepillantást nyerhetett a szervezet elmúlt évben zajlott megvalósításiba. Az ünnepi gálát ifjúsági áhítat nyitotta meg, amelyen Vagyas Attila lelkész, örök egyletes és a Last Minute Zenekar végezte a szolgálatot. Ezt követően elsőként Grezsa Csaba főkonzul (Magyarország Ko-

lozsvári Főkonzulátusa) köszöntötte fiatalos lendülettel a jelenlévőket, majd főtisztelendő Kovács István, a Magyar Unitárius Egyház püspöke és Magyarai Zita Emese, az ODFIE elnöke osztotta meg ünnepi gondolatait.

2022-ben az ODFIE évváró gáláján a Van, akiért az egyletes úton jelmonddal nyitotta meg az elnökség az újabb évet. Ennek szellemében igyekeztek megvalósítani eseményeiket az elmúlt évben. Tették mindezt azzal a meggyőződéssel, hogy a múlt megvalósításainak fényében a jelen tükréből a jövő felé tekintve kell nap mint nap tenni az egyletes valóságért, együtt, egyletes lendülettel. A szervezet szellemi öröksége és értékeinek gazdagsága ugyanis meghatározza a mindenkori egyletesek világát, és az egyletesek hite szerint a jövőt is formálja. A jelmondatban benne volt az a meggyőződés, hogy van, létezik szándék az egylete-

zés hagyományának továbbadására és az egyházi körforgásba való bekapcsolódásra. Ugyanakkor benne volt az a magatartásforma is, hogy megértéssel kívánnak viszonyulni egymáshoz. Így december elején bátran jelentették ki, hogy nemcsak az elmúlt évben, hanem jövőre is van, akiért működjön az egylet. Ezért mondtak köszönetet mindazoknak, akik feltétel nélküli támogatásukkal ezt a törekvést segítették, a támogatóknak, az örök egyleteseknek és nem utolsósorban az önkénteseknek, akik nélkül nem válhatnának valósággá a megálmodott álmok.

Az ODFIE elnökségének meglátása szerint az egyletezés 123 éve attól sikeres, hogy voltak olyan személyek, akik rendületlen hittel és meggyőződéssel vitték tovább az egyletezés hagyományát. Köszönetnyilvánításképp a tizenkét évre visszatekintő hagyomány szerint ODFIE-medált adtak át azoknak a személyeknek, akik az elmúlt időszakban legalább öt évig voltak egyletesekként tagjai az ODFIE központi csapatának. A nekik szánt medál jelképes kifejezése a hálának, köszönete a feltételek nélkül, jókedvvel végzett munkának. Idén hat központi tag vehetett át ODFIE-medált: Farkas Ilka (Kolozsvár), Szilágyi Alpár (Sepsiszentgyörgy), Buzogány Bendegúz Atanáz (Székelykeresztúr) és Nagy Norbert (Koronka), valamint több évtizedes egyleti közösséget építő munkájáért Péterfi Sándor (Sepsiszentgyörgy) és Balázsi Csaba (Székelyudvarhely).

Hosszú évekre visszavezethető szokás az egylet életében, hogy az ünnepi gálán elismerő oklevelet vehetnek át olyan személyek és csapatok, akik nélkül az egyletes, mindennapos munka nem lenne teljes, nem lenne igazi, akik munkájukkal és támogatásukkal hozzájárulnak az egyletezés megmaradásához. Köszönetképpen a szervezet mindennapos tevékenységét segítő munkájukért külön oklevélben részült: Jobbágy Mária Júlia lelkész (Kolozsvár), Székely Kinga Réka lelkész (Homoródszentpéter), a Liker Motors és a Liker lelkészi család (Székelykeresztúr), valamint a korondi Lőrincz fivérek.

Az elmúlt évben az ODFIE elnöksége átalakította az egyleti szervezeti struktúrát. Az egyházköri ifjúsági körök képviselői fiatal lelkészekkel dolgoznak együtt, ők az ifjúsági ügyekért felelős lelkészek. Munkájuk értéke felbecsülhetetlen, éppen ezért az elnökség úgy döntött, hogy kiemeli az év legkiemelkedőbb tevékenységét folytató ifjúsági ügyekért felelős lelkészét és ifjúsági egyházköri képviselőit. Idén Szombatfalvi Csongor ifjúsági ügyekért felelős lelkész (Désfalva), valamint Dezső Szabolcs és Molnár Sarolta ifjúsági egyházköri képviselői (Magyarsáros) vehettek át elismerő oklevelet.

November végén zárult az ODFIE Az Év egylete nevet viselő vetélkedője, így a gálán át is adhatták a címet a székelyudvarhelyi SZIJUK csapatának, akik címvédőkként idén is kreativitásukkal és odaadásuk-

kal bizonyították, méltók a címre. A vetélkedőn második helyezést ért el a marosvásárhelyi MADFIE és harmadik helyezést ért el a kökösi KÖDFIE.

Az ODFIE elnöksége köszöntötte azokat a munkatársakat, akik az elmúlt évben lettek a központi csapat tagjai, és felkerültek az egyletes családfára. Név szerint: Antal Henrietta (Székelykeresztúr), Búza Bence Dániel (Budapest), Egyed Kriszta (Székelyudvarhely), Fejér Lénárd (Sepsiszentgyörgy), Fekete Pál Kolos Tas (Székelyudvarhely), Fodor Tamás Barna (Székelykeresztúr), Fogarasi-Csészár Nóra (Székelykeresztúr), Hegyi Attila (Székelykeresztúr), Kovács Balázs (Kolozsvár), Kovács Boglárka (Budapest), Költő Csenge (Sepsiszentgyörgy), Kurta Anetta (Barót), Lakatos Réka (Székelykeresztúr), László Bernadett (Gyepes), László Csongor (Sepsiszentgyörgy), László Sándor (Barót), Magyar Imre Győző (Szentháromság), Maksai Zoltán (Sepsiszentgyörgy), Molnár Sarolta (Magyarsáros), Pál Orsolya Tímea (Székelykeresztúr), Péter Csongor (Árkos), Simó Csaba Levente (Székelykeresztúr), Szarka Iringó (Marosvásárhely), Széles László (Székelyudvarhely), Tornai Zoltán (Székelyudvarhely), Váradi Ágota (Kövend), Venczel Botond (Székelykeresztúr), Vida Domokos (Alsóboldogfalva), Zoltáni Szabolcs (Székelyderzs), Zsidó Tímea Emese (Marosvásárhely).

De nem múlhatott el az ünnep anélkül, hogy az elmúlt évben született egyletesek babákat is ne köszöntötte volna az elnökség: Albert-Nagy Sára (Szentendre), Bakó Nátán (Győr), Bartha-Pál Zente (Budapest), Györgyi Tamás Endre (Székelykeresztúr), Kerekes Zádor (Felsőrákos), Kovács Boróka (Marosvásárhely), Zoltáni Ágnes (Székelymúzsna).

Az ODFIE-gála egyik szerepe és egyben célja is, hogy segítsen visszatekinteni az elmúlt évre, annak megvalósításaira és rendezvényeire. A rendezvényeket rövidfilm segítségével idézhették fel a jelenlévők. A kisfilmért köszönet illesse Nagy Norbertet, aki annak szövegét írta és narrálta, valamint Ilkei Árpádot, aki a kisfilmet vágta és rendezte. A gála dekorációs elemeiért, valamint az évet összefoglaló albumért köszönet illesse Lőrinczi Zsófiát, Rozsnyai Tímeát, Fülöp Lilongót, Fülöp Íriszt és Költő Csengét.

Zárómozzanatként Sándor Krisztina, a Magyar Unitárius Egyház főgondnoka értékelte az egyleti tevékenységet. Az est közös vacsorával és ünnepléssel zárult a bükki Kerék Csárdában.

A rendezvényt támogatta a bükki Kerék Csárda, a nyárádgálfalvi Tóth Pékség, a Bethlen Gábor Alap, az Emberi Erőforrások Minisztériuma és a Unitarian Universalist Founding Program. Isten áldása legyen az est kivitelezőin, támogatóin és résztvevőin egyaránt!

Kolozsvár, 2023. december 11.

AZ ORSZÁGOS DÁVID FERENC IFJÚSÁGI EGYLET
ELNÖKSÉGE

1.			Dij (angol)	Névelő		2.		Alma- cikk!		3.	Ima az egységért		
Pipában van!			Idegen Iren	Kissé felsűl!		Tisztelet- beli (röv.)		Amilyen- képpen		Költői sóhaj	Pál apostol efezusiakhoz írt leveléből idézünk.		
Rácson sült (hús)						Kislány- játék							
Magyar tájegység						Gabona- szemek!							
							Szorgos rovar				Valamibe befog		Ajtót szélesre kítár
							Dízelmot- tor része!				Skála- hang		
Hárman a vezérek közül!				Lapos csónak						Kést élez			
				Három (német)						Nagyon sír			
Régi magyar fejedelmi cím						Dupla fekvőhely							
						Bosszús szócscsa							
		Ilyen idő is van									Mely személy?		
		Becsület- sértés									Költe- mény		
Én, ..., ő			Leejt a közepére!				A szélein nyes!			Magot szór			
Izraelben található!			Ürmérték (1 dm³)				Kárt okoz			Megelé- geli			
						Beleéli magát							A 13 vértanú tábornok városa
						Csábító módon							
Mind egy ... (teljesen)				A végén megnyír!				Testőr- sereg					
Némileg megjied!				Izlandi autójelzés				Valóság					
												Rókafejl Rohanás- ban	
Adatfel- dolgozó szakértő							Göngyöl- ni kezd!				Sajt- darab!		
Elelem							Erős páros!				A távoli helyen		
				Malom része						Összetört dió!			
				Bocsána- tot ... tőle						Francia férfinév			
Régi időszak			Két ízben (falun)										Némileg hanyatló!
Római 2000			Erődít- mény										
Gyakori betű		Blokkoló szavazat					Női név (dec. 16.)						
		Dátum- rag					Liget bejárata!						
					Szénhid- rogénféle						Néma vita!		
					Amper (röv.)						Vodka- csepp!		
Mezőgaz- dasági (előtag- ként is)	T							K					

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

Kiadja a Magyar Unitárius Egyház, Kolozsvár

Alapítási év: 1888. Új sorozat (1990-től)

Megbízott szerkesztőbizottság: dr. Andorkó Júlia Eszter fő-szerkesztő, Koppándi Júlia médiareferens.**Munkatársak:** Asztalos Klára (Nők világa), Ferencz Csaba-Levente (rejtvény), Nagy Norbert (Ifjúsági oldal), Czire Alpár (fotó), Szombatfalvi Etelka (Gyermekoldal), Szabó László (Szeretetszolgálat).

Tördelés: Virág Péter. Olvasószerkesztő: Dénes Gabriella.

Nyomtatás: Idea Nyomda, Kolozsvár.

Postacím: 400105 Cluj, B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.

Telefon: (0)264 593 236. E-mail: kozlony@unitarius.org

A lapszám letölthető:

<https://unitarius.org/document/unitarius-kozlony/>Lapterjesztés és adminisztráció: **Gáspár Péter** és **Mezei Melinda**. A lapok kiszállításával kapcsolatos felvilágosítás: **Verbum Egyesület**, tel.: 0264 596 478.A kéziratok szerkesztőségbe érkezésének határideje: a tárgyhó előtti hónap **15-e**. Kéziratokat és fényképeket nem őrzünk meg, és nem küldünk vissza. A lapban közölt írások nem tükrözik feltétlenül a szerkesztőség nézeteit.

ISSN 1220-8418

Támogatók: Romániai Magyar Demokrata Szövetség és Communitas Alapítvány; Bethlen Gábor Alap.

Kedves Gyerekek!

Boldog új évet kívánok! Remélem, a tél megmutatta fehér oldalát nektek, és gyúrtatok egy-két jókora hógolyót. Gondolkodtatok-e azon, hogy miért nincs oly sokszor szó havas tájakról a Bibliában? Talán már tanultátok földrajzórán, de ennek az az oka, hogy azon a tájakon, ahol a Bibliában szereplő cselekmények nagyrészt zajlottak, a mérsékeltől a trópusiig terjed az éghajlattípus. Így tehát főként két évszak jellemzi ezen területeket: az esős téli időszak novembertől májusig tart, míg a száraz nyári időszak tele rengeteg napsütéssel az év további részében.

2024-ben az egyházi év témája az imádkozás, amelynek nyomán januárban az egységért fohászunk. Gondolkozzatok el azon, hogy mit jelent számotokra az egység! Ismeritek-e már ezt a szót?

Úgy gondolom, lehet egy jót beszélgetni róla, éppen ezért arra biztatlak, hogy nevelőiteknek, lelkészeknek, vallásatanároknak tegyétek fel a kérdést, és nyitott szívvel hallgassátok meg őket. Továbbá a hozzá kapcsolódó legfontosabb szavakat írájatok be alább a hófelhőkbe.

Feladatok

1. Az alábbi részről, amelyet a Bibliából, pontosabban a Krónikák második könyvének hetedik részéből emeltem ki, azt kell tudnotok, hogy Salamon királynak megjelent az Úr éjjel, és azt mondta neki, hogy a király által építtetett templom számára kedves, és ki-

választotta magának azt a helyet az áldozat házául. Bizony, a bibliai időkben a zsidó nép áldozatot mutatott be Istennek! Számunkra pedig az a tanulság ebből, hogy a templomokat azért építenek az emberek, hogy bennük Istenhez imádkozzanak, vele kerüljenek kapcsolatba. Vágd ki az idézetet, és ragaszd be a vallásfüzetedbe!

„Bizony, a szemem nyitva lesz, és a fülemmel figyelni fogok az imádságra ezen a helyen!” (2Krón 7,15)

2. Vedd elő vallásfüzetedet, és fogalmazd meg egy imát az alábbi ábrán látható szavakat beleszöve. Amennyiben sikerült belefogalmazni, satírozd be az üresen hagyott kockát.

Meseországban

Cikkünk a 15. oldalon.

Adorjáni Gyöngyvér ny. tiszteletes asszony (Illyefalva), **Csécs Márton Lőrinc** lelkész (Torockó), **Dimény Csilla Júlia** UNOSZ-elnök (Alsófelsőszentmihály), **Ilkei Lóránd** lelkész (Déva), **Ferenczi Mária-Magdolna** ny. agrármérnök (Sepsiszentgyörgy), **Nagy-Bodó Tibor** újságíró (Marosvásárhely), **Sándor Szilárd** lelkész (Székelykál), **Simó Melinda** iskolapszichológus (Székelyudvarhely), **Szakács György** gyakorló segédlelkész (Marosvásárhely), **Tillinger Anna**, a Gondviselés Segélyszervezet önkéntes munkatársa (Dabas)